

Äänekosken ammattillisen
koulutuksen kuntayhtymä

Hallitus 10/2022, 24.11.2022, liite 1

Äänekosken ammattillisen koulutuksen kuntayhtymä

Talousarvio 2023 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 - 2025

KUNTAYHTYMÄN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntayhtymäkonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tämä asiakirja sisältää Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän talousarvion vuodelle 2023 ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025. Tulosalueiden toimenpiteet kuntayhtymän strategioiden ja tavoitteiden toteuttamiseksi määritellään tulosaluekohtaisissa toimintasuunnitelmissa, jotka johtoryhmä hyväksyy.

SISÄLLYSLUETTELO

YLEINEN OSA	3
1. Kuntayhtymän tehtävät.....	3
2. Kuntayhtymän toimintaympäristö	6
3. Koulutuksen valtakunnalliset linjaukset.....	14
4. Kuntayhtymän strategiat ja tavoitteet.....	18
5. Henkilöstösuunnitelma	22
6. Talousarvion laadinnan periaatteet	24
7. Talousohjauksen perusteet	27
8. Tulostavoitteet ja talousarvion sitovuus.....	29
9. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	34
TULOSLASKELMAOSA	34
INVESTOINTIOSA	41
RAHOITUSOSA	43
TALOUSSUUNNITELMAN YHDISTELMÄ.....	45

YLEINEN OSA

1. Kuntayhtymän tehtävät

Kuntayhtymän perustehtävänä on järjestää lain 531/2017 mukaista ammatillista koulutusta.

Kuntayhtymä järjestää seuraavien koulutusalojen ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja

- kauppa, hallinto ja oikeustieteet
- luonnontieteet
- tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)
- tekniikan alat
- maa- ja metsätalousalat
- terveys- ja hyvinvointialat
- palvelualat

Kuntayhtymällä on oikeus antaa tutkintokoulutusta ja myöntää tutkintoja yhteensä 63 tutkintoon. Kuntayhtymän hallitus päätti 29.9.2022 metsäalan perustutkinnon, metsäkoneenkuljetuksen osaamisalan järjestämisluvan hakemisesta.

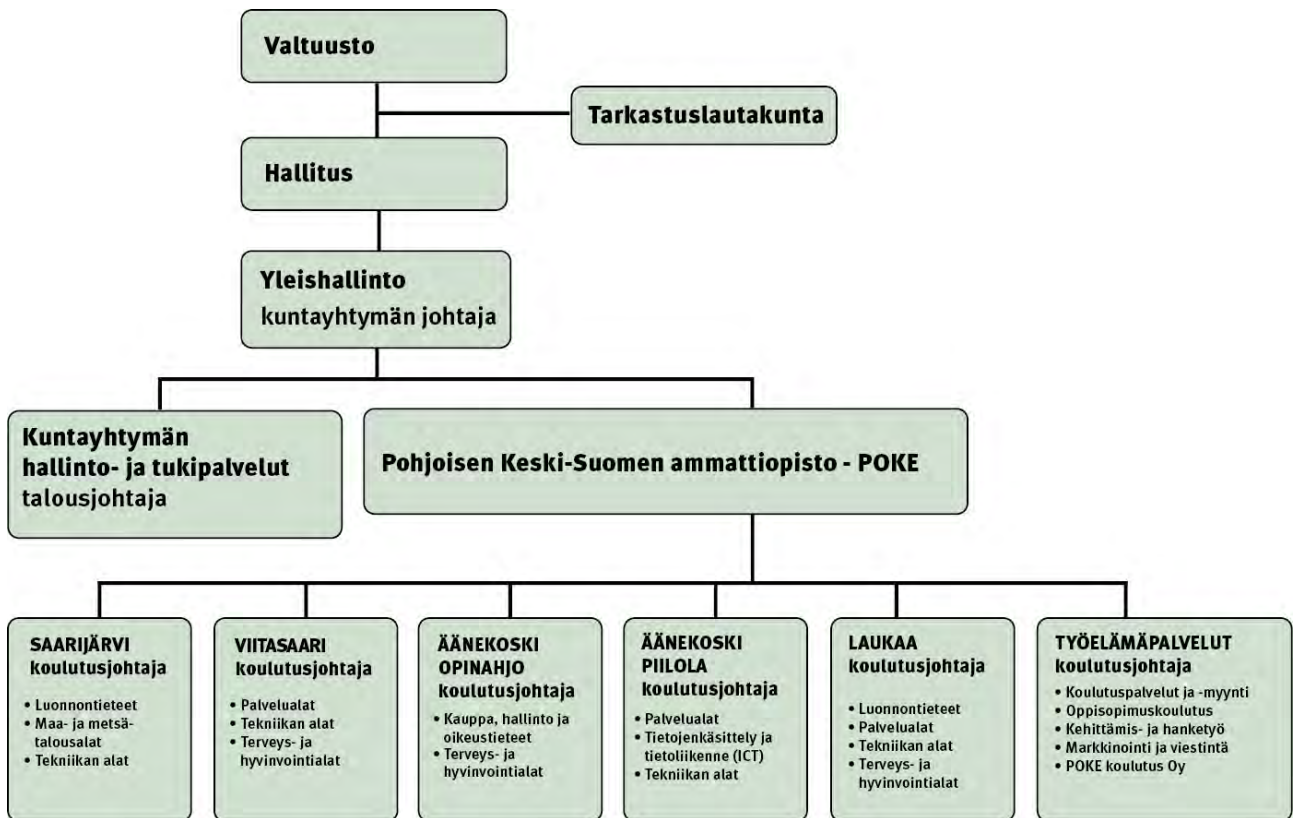
Järjestämisluvan mukaisia tutkintoja ja koulutusta voidaan järjestää myös työvoimakoulutuksena. Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän puitteissa oppisopimuskoulutuksena voidaan järjestää kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja.

Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi kuntayhtymä järjestää ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta sekä tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA).

Kuntayhtymä toimii myös kuorma- ja linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyyskoulutusta antavana koulutuskeskuksena ja antaa alan jatkokoulutusta.

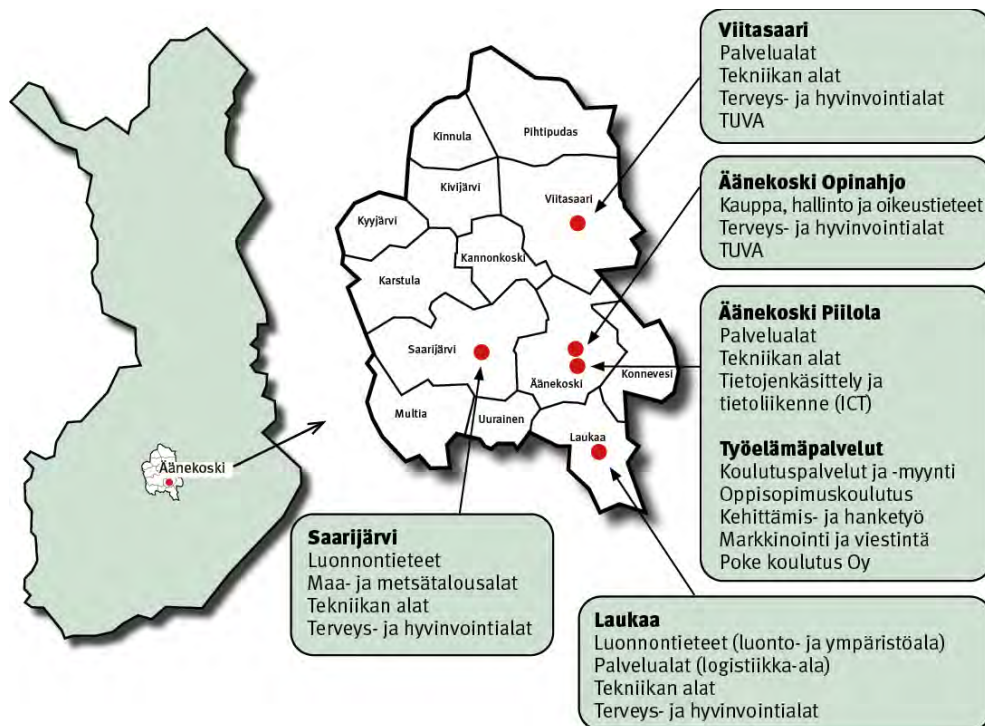

Organisaatio

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto – POKE

Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä ylläpitää Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopistoa (POKE). Sen toimipaikat sijaitsevat Äänekoskella, Saarijärvellä, Viitasaarella ja Laukaassa. Näiden lisäksi koulutusta järjestetään muualla jäsenkunnissa tarpeen mukaan.

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto kokoaa yhteen monipuolisen koulutustarjonnan ja asiantuntemuksen. Se palvelee laaja-alaisesti pohjoista Keski-Suomea ja sen elinkeinoelämää sekä edistää alueen kehittämiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa on monipuolista. Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä on Jyväskylän ammattikorkeakoulun osaomistaja.

POKE koulutus Oy

Kuntayhtymän tytäryhtiö POKE koulutus Oy toteuttaa kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitettavaa koulutusmyyntiä, jonka kuntalaki velvoittaa yhtiöittämään. Yhtiö järjestää ja myy eitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä koulutukseen liittyviä palveluja.

POKE koulutus Oy kuuluu kuntayhtymäkonserniin kuntayhtymän omistaessa sen koko osakekannan (100 %). Lisäksi kuntayhtymä toimittaa ja tuottaa osakeyhtiölle keskinäisessä palvelusopimuksessa sovittuja koulutuspalveluja ja niihin liittyviä tukipalveluita.

2. Kuntayhtymän toimintaympäristö

Kuntayhtymän toiminta-alue

Toiminnallisesti alue jakautuu Saarijärven–Viitasaaren seutukuntaan ja Äänekosken seutukuntaan. Laukaa ja Uurainen kuuluvat Jyväskylän seutukuntaan ja Multia Keuruun seutukuntaan. Laukaa ja Uurainen ovat jäsenkuntina myös Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä.

Pohjoinen Keski-Suomi on Keski-Suomen maakunnan sisällä ominaispiirteiltään poikkeava. Se muodostaa maantieteellisesti laajan yhtenäisen alueen. Yhteistä ovat pitkät etäisyydet, pienet kunnat ja väestökehityksen haasteet. Elinkeinorakenne toiminta-alueen sisällä on vaihteleva. Kuntatalouden yleisen kehityksen mukaisesti alueen useimpien kuntien taloustilanne on kireä. Kuntien liikkumavaraa palvelujen järjestämisessä kaventaa väestön vähene- misestä ja ikääntymisestä sekä työpaikkojen vähenemisestä seurannut tulopohjan pienene- minen.

Kuntayhtymän toiminta-alue käsittää 13 pohjoisen Keski-Suomen kuntaa. Jäsenkuntien asu- kasluku, ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä ja omistusosuus kuntayhtymästä ovat:

Kunta	Asukasmäärä ¹	Opiskelijat ²	Peruspääoma	Omistus -%
Kannonkoski	1285	39	56 384,32	1,59 %
Karstula	3695	52	148 939,71	4,20 %
Kinnula	1554	22	101 775,47	2,87 %
Kivijärvi	1067	16	70 569,05	1,99 %
Konnevesi	2538	57	122 343,33	3,45 %
Kyyjärvi	1202	6	19 504,01	0,55 %
Laukaa	18767	195	228 374,22	6,45 %
Multia	1467	7	31 915,65	0,90 %
Pihtipudas	3794	77	254 970,60	7,20 %
Saarijärvi	9034	207	544 693,80	15,37 %
Uurainen	3589	50	52 128,90	1,47 %
Viitasaari	5979	149	438 308,29	12,37 %
Äänekoski	18145	601	1 473 668,69	41,59 %
Muut		428		
Yhteensä	72 116	1906	3 543 576,04	100,00 %

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön ennakkotilasto [verkkójulkaisu]. ISSN=1798-8381. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 27.10.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vamuu/tau.html>

² Perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoa suorittavat ja TUVa-opiskelijat 27.10.2022

Tietoja toiminta-alueen kunnista

Tiedot ³	Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täytäneistä, %, 2020	Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus, %, 2020	Taloudellinen huoltosuhte, 2020	Työpaikkaomavaraisuus, 2020 ⁴	Vuosikate, euroa/asukas, 2020	Lainakanta, euroa/asukas, 2020	Konsernin lainakanta, euroa/asukas, 2020
Kannoskoski	62,8	60,1	219,6	87,9	433,9	7 511,7	11 894,9
Karstula	66,3	74,3	201,6	101,1	1 085,5	3 369,6	7 203,2
Kinnula	60,6	72,2	223,9	88,8	323,7	3 757,0	6 947,4
Kivijärvi	60,1	55,5	218,1	69,0	1 217,7	4 774,2	10 299,0
Konnevesi	67,2	57,9	193,7	85,3	929,4	9 621,7	12 656,0
Kyyjärvi	60,1	67,6	206,7	102,4	1 039,6	10 133,5	15 223,6
Laukaa	75,5	38,6	155,3	69,9	680,2	4 997,4	7 827,8
Multia	67,3	57,0	208,5	105,1	982,0	1 242,0	3 875,5
Pihtipudas	64,1	76,2	179,0	96,3	621,0	5 458,2	10 552,3
Saarijärvi	67,5	70,5	213,1	92,8	629,7	1 339,7	5 494,5
Uurainen	72,9	35,3	170,7	59,5	621,8	4 642,9	7 619,3
Viitasaari	67,5	80,9	195,4	106,3	549,5	2 230,8	7 562,7
Äänekoski	70,3	73,2	190,7	104,6	596,2	3 990,7	10 195,5
Keski-Suomen maakunta	75,7	73,6	159,5	98,3	589,7	3 140,6	7 979,1
KOKO MAA	74,2	64,9	142,2	100,0	738,8	3 448,4	7 453,8

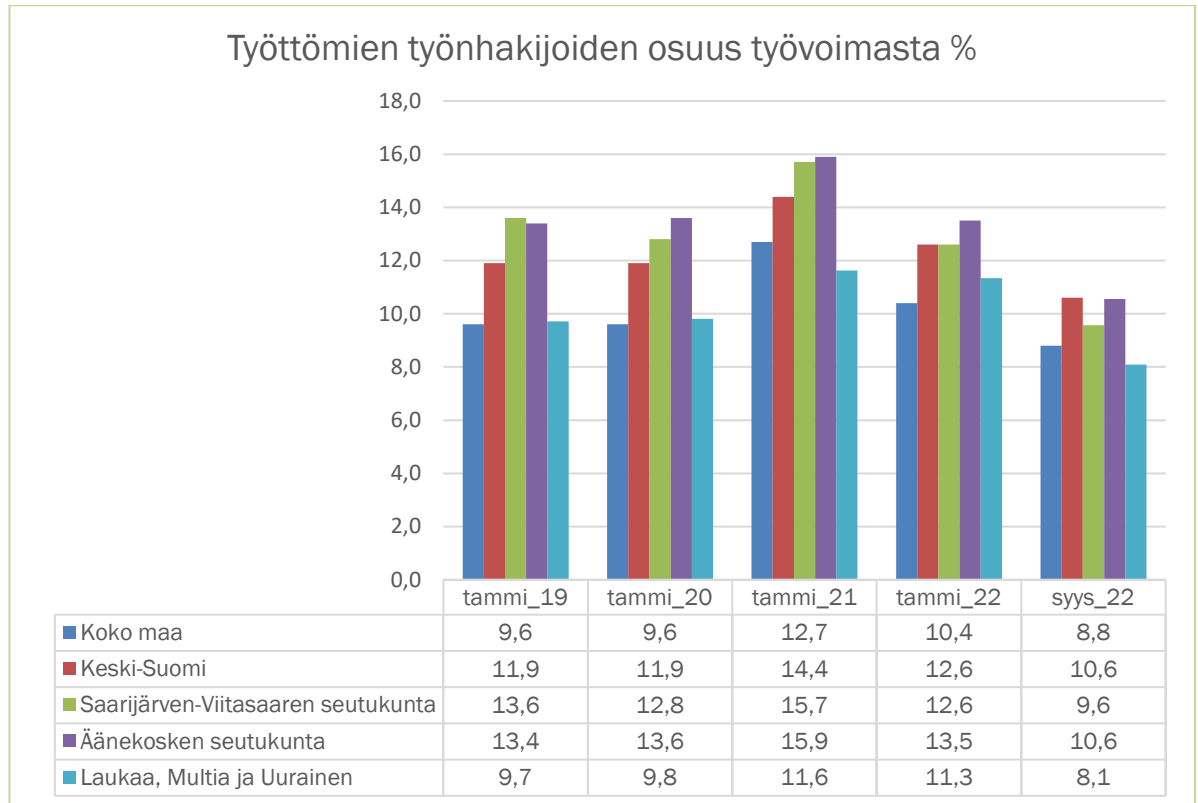
³ Kuntien avainluvut: Tilastokeskus [viitattu: 14.10.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html>

⁴ Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100, on tilanne päinvastainen.

Kuntayhtymän alueella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun 2022 lopussa 9,3 %. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana se oli 10,7 %.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta %

Lähde: Keski-Suomi, työllisyyskatsaukset tammikuu 2019, tammikuu 2020, tammikuu 2021, tammikuu 2022 ja syyskuu 2022

Syksyllä 2022 Mikko Kesä Oy:llä teetetyt selvityksen⁵ perusteella tammi-elokuun aikana Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopistosta valmistuneiden kiinnittyminen työelämään on hyvää. 77% vastaajista on työelämässä. Työllisistä yli 2/3 osaa työskenteli koulutusta vastaavassa työssä. Työttömiä työnhakijoita vastanneista oli 11%, päätoimisia opiskelijoita 5% ja työvoiman ulkopuolella 4%. Työpaikka oli saatu useimmiten jatkamalla opiskeluaikaisessa kouluttautumisen- tai työssäoppimispaikassa (38%). Tutkintoja edeltävillä ja tutkintojen aikaisilla yhteyksillä työelämään on iso vaikutus työllistymiseen.

Keski-Suomen maakuntastrategia vuosille 2025-2050 pohjautuu kokonaiskestävyyden pyrkimykselle. Maakuntaohjelmassa kasvun kärkinä lähivuosille on nostettu bio- ja kiertotalous, hyvinvointi, uudistuva teollisuus ja digitalisaatio. Tavoitteina vuoteen 2025 mennessä on mm. vahvistaa toisen asteen koulutusta ja sen yhteyttä yritysten kasvun ja kehittämisen edistäjänä, vastata työelämän osaamistarpeisiin jatkuvan oppimisen keinoilla, lisätä koulutuksen ennakointi- ja reagointikykyä ja kannustaa opiskelijoita työvoimaa kipeästi tarvitseville aloille sekä hyödyntää digitalisaatiota oppimisessa ja koulutuksessa. Tavoitteena on myös huolehtia, että koulutuksesta valmistuvat nuoret pääsevät nopeasti työelämään tai yrittäjyyden alkuun ja toisaalta lisätä 50-74 vuotiaiden työllisyyttä ja yrittäjyyttä.

Valtioneuvosto hyväksyi 21.10.2021 koko Manner-Suomen kattavan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman. Euroopan komissio teki hy-

⁵ Tutkimus opiskelijoiden tilanteesta valmistumisen jälkeen 1.9.-26.9.2022. Kokonaisia vastauksia 392 kappaletta, vastausprosentti 69.

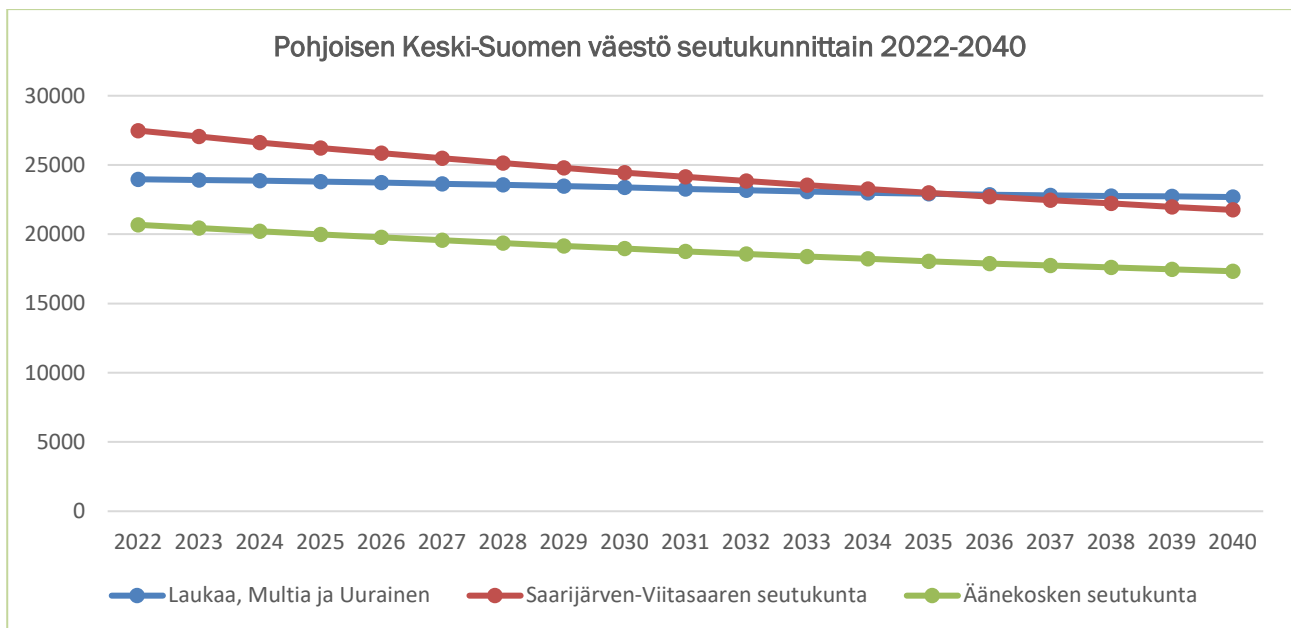
väksymispäätöksen ohjelmasta toukokuussa 2022. Ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) toimet. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimet sisällytetään myös ohjelmaan. Rakennerahastojen mahdollisuudet huomioidaan tulevassa hanketoiminnassa.

Väestö ja työpaikat

Väestön ennakkotilaston⁶ mukaan tammi-syyskuussa 2022 väkiluku kuntayhtymän jäsenkunnissa on vähentynyt yhteensä 744 henkilöä. Syntyneitä on 394. Väestömuutos on negatiivinen kaikissa jäsenkunnissa.

Tilastokeskuksen syyskuussa 2021⁷ julkistaman väestöennusteen mukaan nettomaahanmuutto ylläpitäisi väkiluvun kasvua vuoteen 2034 saakka, jolloin maamme väkiluku olisi 5,6 miljoonaa henkilöä. Tämän jälkeen väkiluku kääntyisi laskuun. Pitkällä aikavälillä syntyvyys ei ole ikärakenteen kannalta kestävällä tasolla. Työikäisen väestön määrässä pitkittyvä matala syntyvyys näkyisi 2040-luvulta eteenpäin ja heijastuisi myös väestölliseen huoltosuhteeseen.

Kuntayhtymän alueella asui vuodenvaihteessa 2021-2022 yhteensä 72 860 asukasta⁸. Väestömäärä on vuosittain vähentynyt. Väestöennusteen mukaan toiminta-alueen väestömäärä on 70 034 vuonna 2025 ja 66 798 vuonna 2030.

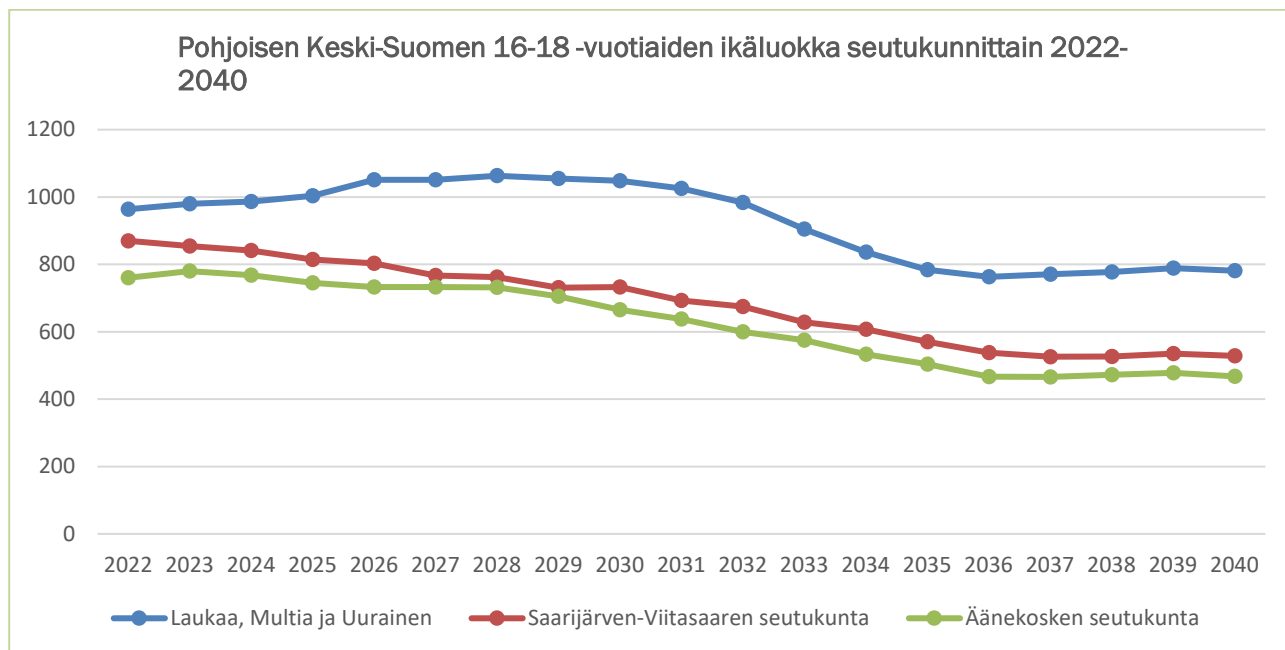

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön ennakkotilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-8381. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 28.10.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vamuu/meta.html>

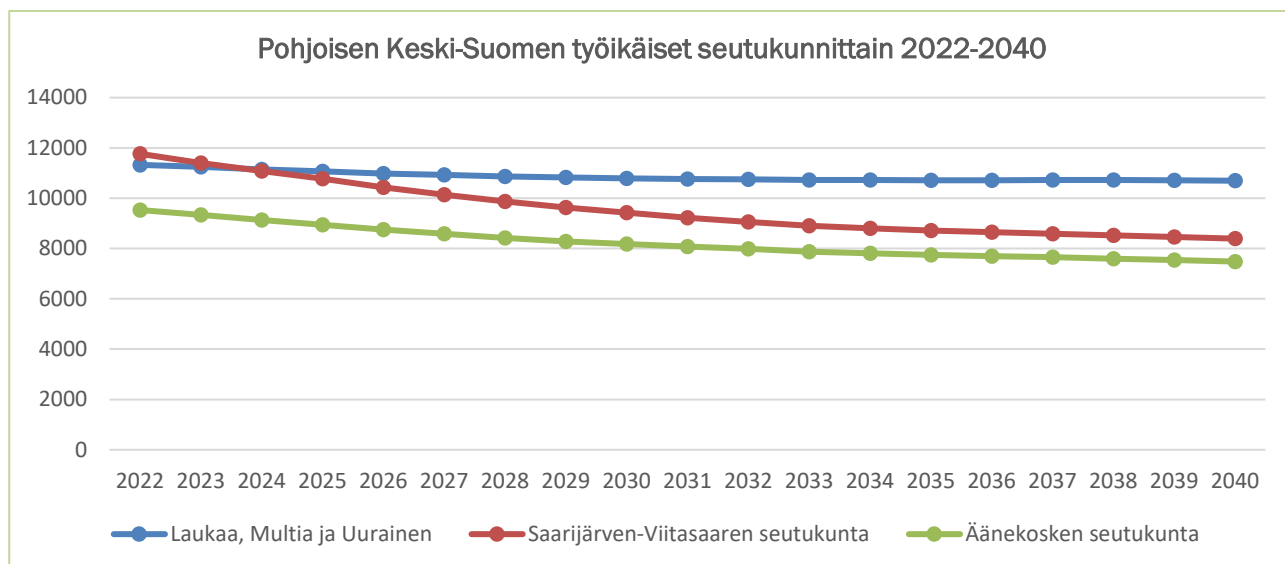
⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. 2021. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 25.10.2022]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/vaenn/2021/vaenn_2021_2021-09-30_tie_001_fi.html

⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 25.10.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>

Väestöennusteen mukaan 16–18 -vuotiaiden määrä on 2 594 nuorta vuonna 2022 ja 2 563 nuorta vuonna 2025. Vuonna 2030 ennusteessa ikäluokan koko on 2 446 nuorta.

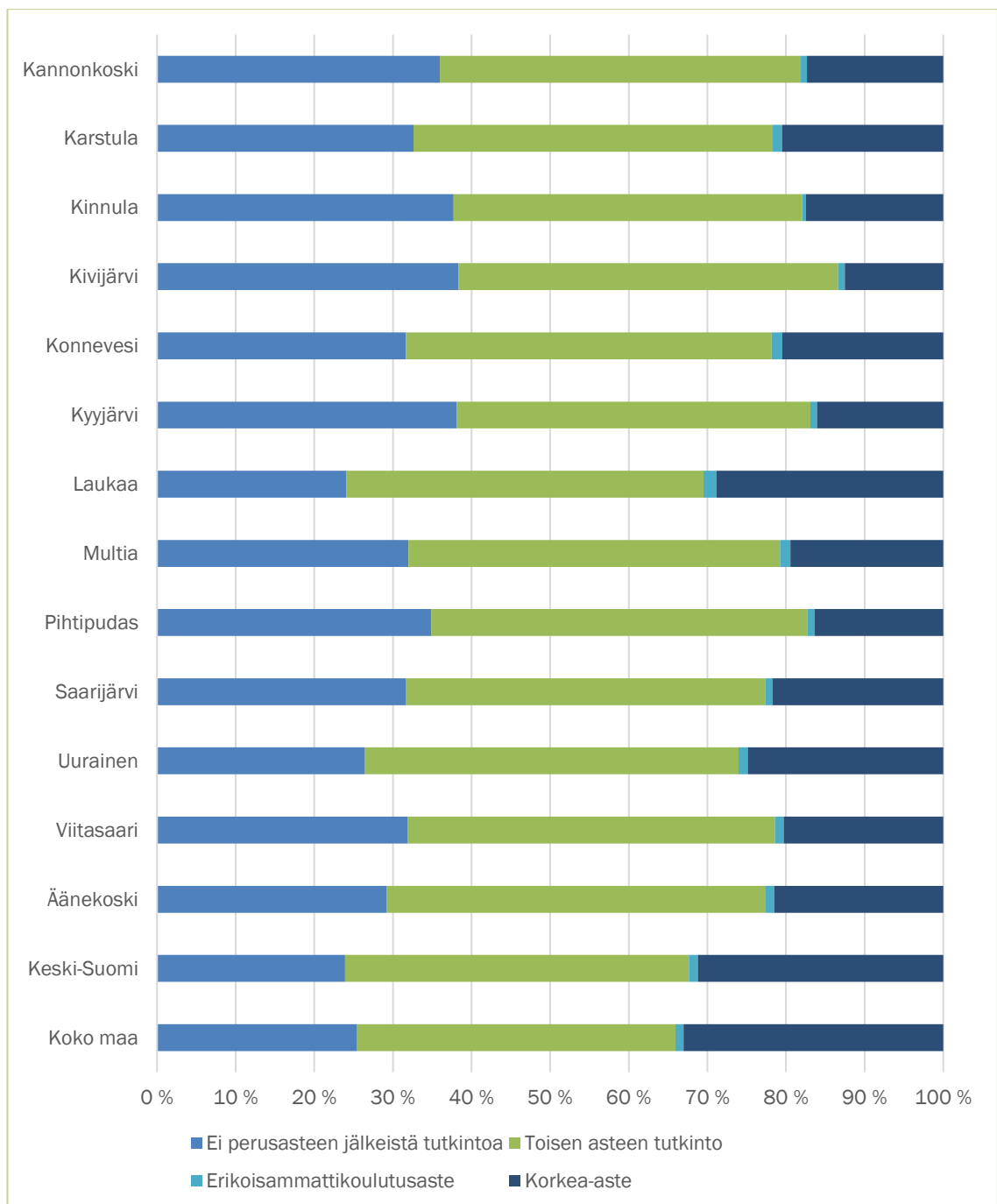
Työikäisten (25–64 -vuotiaat) osuus väestöstä vähenee. Väestöennusteen mukaan työikäisten osuus väestöstä on vuonna 2022 45,2 %, vuonna 2025 44,0 % ja vuonna 2030 42,5 %. Vähennys tapahtuu suurimmaksi osaksi Saarijärven–Viitasaaren ja Äänekosken seutukunnilla.

Toiminta-alueen väestön koulutustaso⁹ on parantunut vuosittain, mutta väestö on kuitenkin vähemmän koulutettua kuin Keski-Suomessa ja koko maassa. 15 vuotta täyttäneistä perusteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus oli vuoden 2021 lopussa kuntayhtymän toiminta-alueella 70,3 %, kun se Keski-Suomessa oli 76,1 % ja koko maassa 74,6 %. Kunta-kohtaiset erot ovat huomattavia.

⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön koulutus rakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-4586. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 7.11.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vkour/meta.html>

Osaajapula koskettaa kaikkia alueita Suomessa mutta eri tavoin. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on selvittänyt, missä osaajat asuvat ja minne koulutetut muuttavat. Alueiden väliset koulutuserot eivät ole kaventuneet ja elinvoiman tunnusluvut kunnittain tai maa- ja seutukunnittain vaihtelevat.¹⁰

Eniten toiminta-alueella on muiden toimialojen työpaikkoja, joista pääosa terveys- ja sosiaalipalveluissa ja koulutuksessa. Palvelualojen työpaikoista merkittävin osa sijoittuu hallinto- ja tukipalvelutoimintaan sekä kuljetukseen ja varastointiin. Alkutuotannossa metsätalouden rooli on merkittävä ja biotalouden myötä edelleen vahvistuva.

¹⁰ Koulutustaso alueilla -palvelu (Sitra), tilanne 20.10.2021. Viitattu 14.10.2022. <https://www.sitra.fi/koulutustaso/>

Elinkeinorakenne 2020 ¹¹	Työpaikat yhteensä	Maa-, metsä- ja kalatalous, %	Teollisuus, %	Rakentaminen, %	Tukku- ja vähittäiskauppa, %	Palvelu- alat, %	Muut toimialat, %	Tuntematon, %
Saarijärven-Viitasaa- ren seutukunta	9 044	13,2	14,2	6,2	9,4	21,1	34,4	1,5
Äänekosken seutukunta	7 436	4,0	31,0	6,4	8,1	19,0	30,2	1,3
Laukaa, Multia ja Uurainen	6 483	7,0	15,7	9,7	11,0	22,7	31,9	1,9
Yhteensä	22 963	8,5	20,1	7,3	9,4	20,9	32,3	1,6
Keski-Suomi	103 233	3,3	13,8	6,9	10,2	28,8	35,5	1,5
Koko maa	2 284 673	2,7	12,2	7,0	11,0	33,3	32,4	1,4

Kehitysnäkymät

Keski-Suomen maakunnan yritystoimintaa ja aluetaloutta kuvaavan ja analyysoivan Keski-Suomen Aikajanan¹² mukaan koronapandemiasta elpyminen jatkui ja Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli vahvassa kasvussa vuoden 2022 alkupuoliskolla. Kasvua kertyi 10,5 % vuoden takaisesta. Kasvu kattoi kaikki päätoimialat. Erityisen vahvasti kasvoi rakentamisen alan yritysten liikevaihto, 15,4 % edellisvuodesta. Tammi-kesäkuussa 2022 Äänekosken seudun yritysten liikevaihto kasvoi 20,8 % edellisvuodesta ja Saarijärvi-Viitasaa- ren seudulla yllettiin 18,3 %:n kasvuun. Odotukset ovat vaisummat. Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät yrityksissä mm. materiaali- ja energiapulan kärjistymisenä ja kohoavina kustannuksina.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus¹³ toteaa, että Ukrainan kriisi on nostanut bio- ja kiertotalouden sekä kyberturvallisuuden merkitystä. Maakunta on erikoistunut vahvasti metsä- ja metalliteollisuuteen. Metsätalouden suhteellinen työpaikkaosuus on kaksinkertainen koko maahan verrattuna. Puuteollisuuden, koneiden ja laitteiden valmistuksen, paperiteollisuuden sekä koneiden ja laitteiden huollon ja asennuksen työpaikkoja on suhteellisesti selvästi koko maata enemmän. Palveluiden säilymisen näkökulmasta olisi välttämätöntä löytää yrityksille jatkajia. Maan sisäisen muuttoliikkeen hyödyntäminen nähdään mahdollisuutena, samoin oppilaitoksista valmistuvien työllistyminen alueelle. Avoimena on, kuinka Ukrainan pakolaiset vaikuttavat väestökehitykseen.

PK-yritysbarometrin 7.9.2022¹⁴ mukaan Keski-Suomen pienten ja keskisuurten yritysten yleinen suhdannenäkymä on koko maan keskiarvoa heikompi. Myös arviot liikevaihdon ja investointien arvon ja henkilökunnan määrän kehityksestä jäävät alle keskitason. Keski-suomalaiset yritykset näkevät yhteistyötä ammatillisten oppilaitosten kanssa olleen viimeisen vuoden aikana muuta maata enemmän. Kärkinä yhteistyön tuloksista on tietopohjan ja osaamisen vahvistuminen.

¹¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 14.10.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/tyokay/index.html>

¹² Keski-Suomen Aikajana 3/2022, tilanne 30.6.2022. Viitattu: 14.10.2022. https://info.keskisuomi.fi/wp-content/uploads/sites/6/2022/10/Aikajana_III-2022_diat.pdf

¹³ Keski-Suomen alueelliset kehitysnäkymät 1/2022. Viitattu: 14.10.2022. https://info.keskisuomi.fi/wp-content/uploads/sites/6/2022/06/AK_2022_1.pdf

¹⁴ PK-yritysbarometri alueraportti, Keski-Suomi. Viitattu: 14.10.2022. https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2022/09/pk-baro_syksy-2022_alueraportti_keski-suomen_yrittajat.pdf

Maakunnallisen selviytymissuunnitelmaan¹⁵ viitaten Keski-Suomen kasvun eväitä ovat osaaminen, bio- ja kiertotalous, digi, hyvinvointi ja hyvät liikenneyhteydet. Toimenpiteinä elinvoiman palauttamiseksi on mm. se, että jokainen keskisuomalainen pääsee kouluttautumaan omassa arjen työssään, jolloin hän samalla systemaattisesti kehittää omaa työtään ja työyhteisöään. Työssäoppimisen Keski-Suomi -mallissa painopisteiksi nostetaan mm. nuorten työpaikalla järjestettävä koulutus, kesätyöpaikat, pitkäjänteisten osaamispolkujen rakentaminen myös niille, joiden lähtökohdat ja osaaminen ei ole ylivertaista ja uusien toimintamallien kehittäminen työpaikkaohjaukseen.

Tulevaisuuden ennakointi on vaikeaa useiden yhtäaikaisten epävarmuustekijöiden vuoksi. Ilmastonmuutos, väestökehitys, digitalisoituminen, korona, Ukrainan kriisi, kuntatasolla menossa olevat muutokset (Hyvinvointialueuudistus 2023 ja Työllisyyspalvelu-uudistus 2024), inflaatio, energiamarkkinat, korkotaso, huoltovarmuus ja muut yksittäiset tai useat samanaikaiset muutokset vaikuttavat myös koulutuskysyntään.

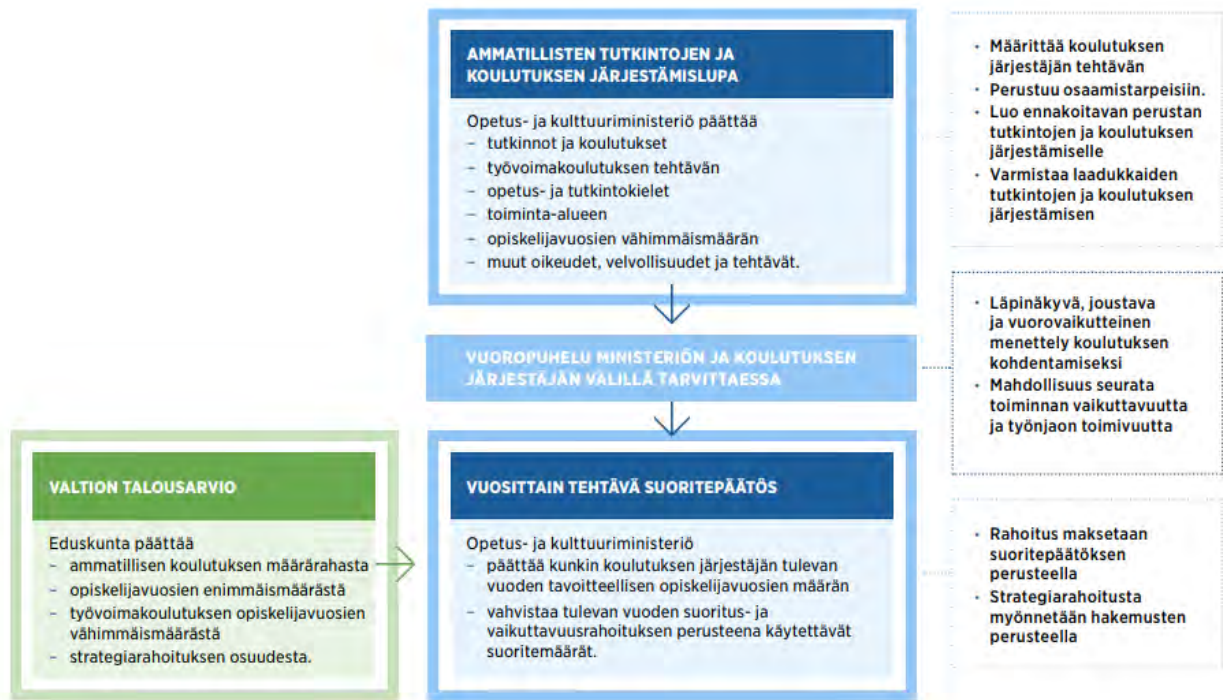

¹⁵ Uudistuvan kasvun Keski-Suomi. Selviytymissuunnitelma koronakriisistä toipumiseksi. Viitattu: 14.10.2022. <https://keski-suomi.fi/wp-content/uploads/sites/3/2020/10/KS-selviytymissuunnitelma-30092020.pdf>

3. Koulutuksen valtakunnalliset linjaukset

Koulutukseen liittyvästä lainsäädännöstä ja koulutuspolitiikan yleisperiaatteista päättää eduskunta. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee ammatilliseen koulutukseen liittyvän lainsäädännön ja valtioneuvoston päätökset sekä ohjaa ja valvoo toimialaa. Työtä ohjaavat mm. hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan linjaukset. Ammatillisen koulutuksen valtakunnallisista tavoitteista, tutkintojen ja koulutusten muodostumisesta sekä yhteisistä tutkinnon osista päättää eduskunta tai valtioneuvosto. Ammatillisista tutkinnoista ja niiden laajuudesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Tutkintojen ja koulutusten perusteista määrää Opetushallitus. Koulutuksen järjestäjä päättää käytännöistä.

Lähde: OPH, Ammatillisen koulutuksen järjestäjien ohjaus- ja säätelyjärjestelmä

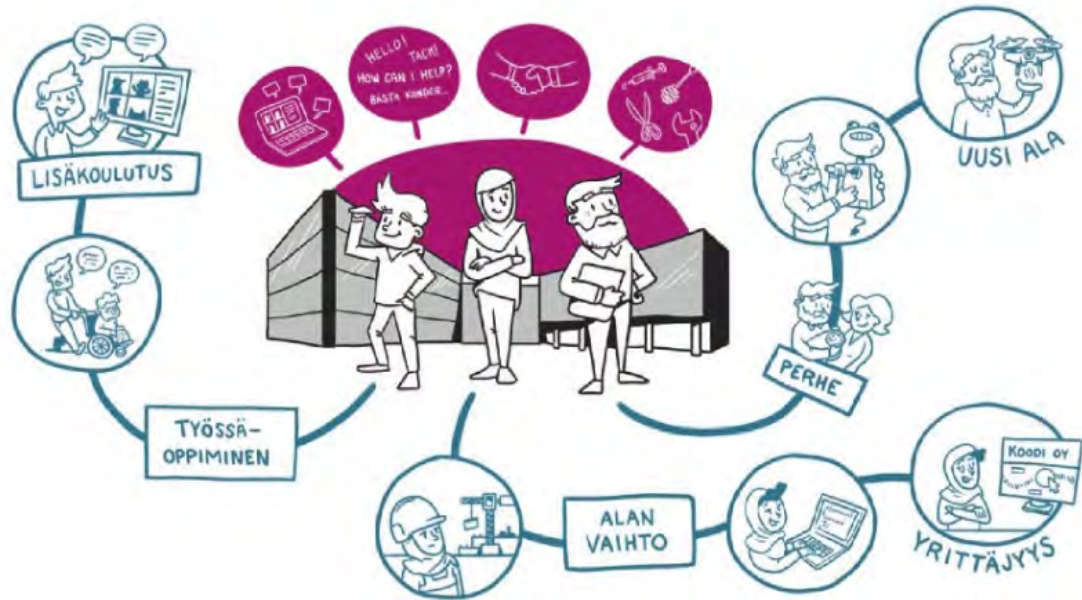
Ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on

- kohottaa ja ylläpitää väestön ammatillista osaamista
- antaa mahdollisuus ammattitaidon osoittamiseen sen hankkimistavasta riippumatta
- kehittää työ- ja elinkeinoelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin
- edistää työllisyyttä
- antaa valmiuksia yrittäjyyteen ja työ- ja toimintakyvyn jatkuvaan ylläpitoon
- tukea elinikäistä oppimista ja ammatillista kasvua
- edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on lisäksi

- tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi
- antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Ammattikoulutuksen vision 2040¹⁶ mukaisesti ammattikoulutus on oppimisen ja työelämän uudistamisen edelläkävijä. Se saattaa yhteen yritykset, eri koulutusasteiden asiantuntijat, uuden teknologian, tutkimustiedon ja käytännön osaamisen.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö mahdollistaa monipuoliset ja yksilölliset oppimispolut sekä työelämälähtöisen koulutuksen ja oppimisen. Tavoitteena on nopeuttaa opiskelijoiden pääsyä työelämään. Opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa huomioidaan aikaisemmin hankittu osaaminen ja rakennetaan yksilöllinen opintopolku opiskelijan tarpeet huomioiden. Joustavuuden ansiosta opintoja voidaan linkittää ja eri tutkintojen osia yhdistää, olipa sitten kyse koulutussopimuksesta tai oppisopimuksesta.

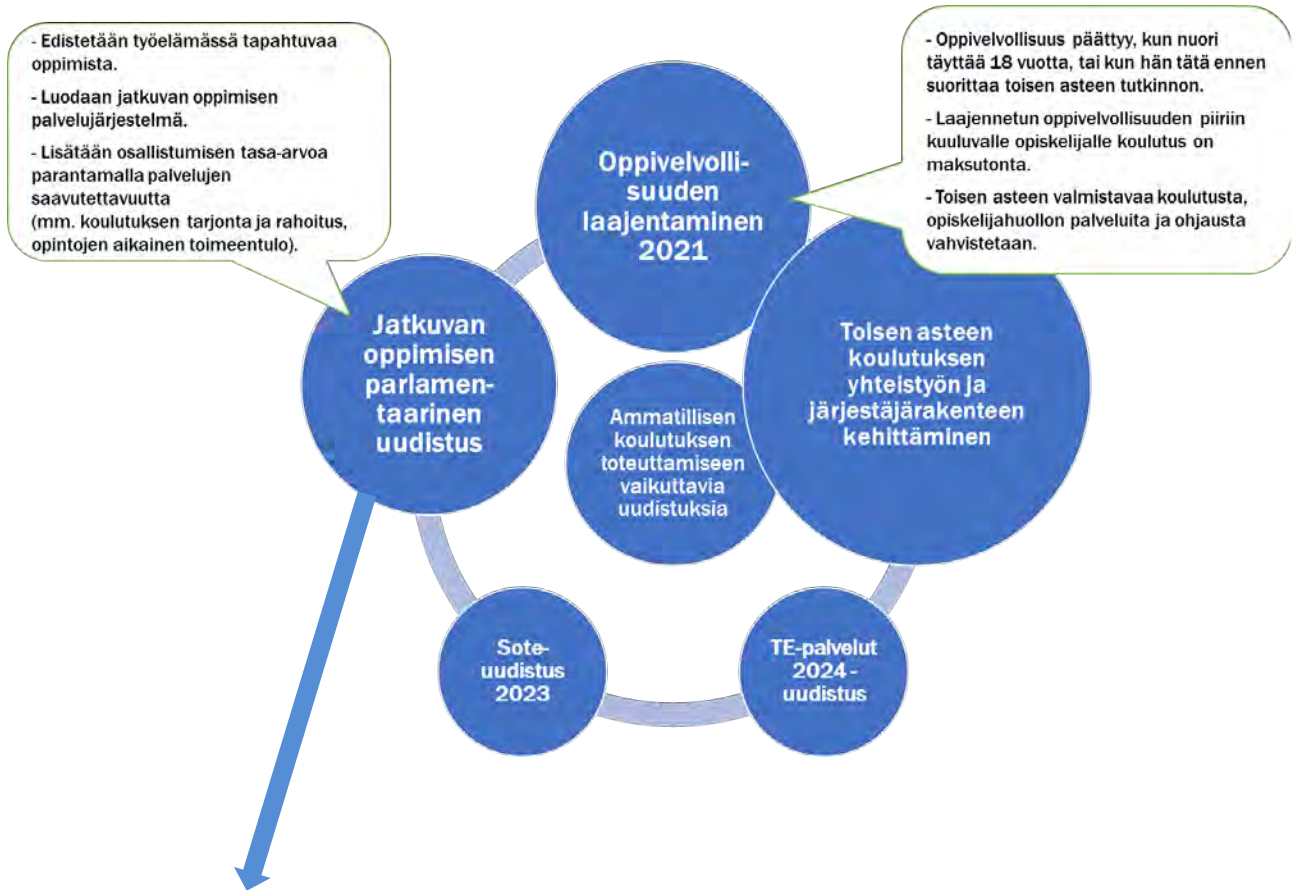
Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa opetuksen ja ohjauksen on vähintään 12 tuntia osaamispistettä kohti. Ammatilliseen perustutkintoon kuuluu 180 osaamispistettä, ammatitutkintoon 150 tai 120 osaamispistettä ja erikoisammattitutkintoon 180 osaamispistettä. Tuntimäärä voi kuitenkin olla säädettyä suurempi tai pienempi opiskelijan oppimisvalmiuksien tai yksilöllisten valintojen perusteella.¹⁷

Oppivelvollisuuslain ja jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen lisäksi myös esimerkiksi TE-palvelujen uudistamisella ja sosiaali- ja terveystieteiden siirrolla hyvinvointialueiden järjestettäväksi on vaikutuksia toisen asteen koulutuksen toteuttamiseen.

¹⁶ Ammattiosaamisella tulevaisuuteen – ammattikoulutuksen visio.

Viitattu: 25.10.2022. <https://www.amke.fi/ajankohtaista/uutiset/uutinen/ammattiosaamisella-tulevaisuuteen-ammattikoulutuksen-visio.html>

¹⁷ Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 23.6.2021/583

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti 22.11.2021 hankkeen toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi. Hankkeen taustalla vaikuttivat muutokset toimintaympäristössä, etenkin työmarkkinoilla ja väestörakenteessa, sekä hallituksen koulutuspoliittinen selonteko¹⁸. Selonteon tavoitteena on, että etenkin väestökatoalueilla lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta järjestetään tulevaisuudessa nykyistä useammin samoissa organisaatioissa ja että toisen asteen yhteistyötä syvennetään myös muilla toimenpiteillä. Tavoitteena on lisäksi, että vuoteen 2040 mennessä toisen asteen koulutuksen järjestämisen tavat poikkeavat selvästi nykyisestä. Uutta teknologiaa, pedagogisia toimintamalleja ja monipuolisia oppimisympäristöjä hyödynnetään oppijälhtöisesti ja oppimisen kannalta tehokkaasti ja niitä kehitetään jatkuvasti. Koulutuksen järjestäjäorganisaatiot voivat olla fyysisten tilojen ja laitteiden osalta keveitä. Ajasta ja paikasta riippumattomalla toteutuksella edesautetaan asiakaslähttöistä ja joustavaa toimintaa sekä hyvää saavutettavuutta.

Valmisteluryhmän syyskuussa 2022 julkistamassa loppuraportissa¹⁹ esitellyt toimenpide-ehdotukset toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi kohdistuvat seuraaviin osa-alueisiin:

Järjestäjä rakenne

Toiminnan ohjaus

- Järjestämislupasääntelyn kehittäminen

Yhteistyö

- Digitalisaation hyödyntäminen

Rahoitus

- Lukiokoulutuksen rahoituksen kehittäminen
- Ammatillisen koulutuksen rahoituksen kehittäminen: jatkuvan oppimisen muuttuvat tarpeet ja rahoituksen yksinkertaistaminen

¹⁸ Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. Viitattu 25.10.2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>

¹⁹ Laadukas toisen asteen koulutus kaikille: Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjä rakenteen kehittämishankkeen loppuraportti. Viitattu: 14.10.2022. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164347/OKM_2022_31.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Kuntayhtymän strategiat ja tavoitteet

Kuntayhtymän hallitus päätti kokouksessaan 31.3.2022, että hallitus ja johtoryhmä valmis-televat valtuustolle strategian päivitystä, joka käsitellään valtuuston vuoden 2022 joulukuun kokouksessa.

Arvot ja strategiat

Muuttuvassa toimintaympäristössä kuntayhtymän perustehtävänä, toiminta-ajatuksena on: Ammattitaidolla hyvinvointia seudun parhaaksi. Toimintaa ohjaavat arvoina yhdessä tekeminen, vastuullisuus sekä uudistuminen ja kehittyminen. Tavoitteena on, että kuntayhtymä ja POKE on vetovoimainen osaamisen kehittäjä.

Keskeisiä perustehtävän toteuttamiseksi ja tavoitetilan saavuttamiseksi ovat asiakaslähtöisyys, toimiva työyhteisö ja motivoitunut henkilöstö sekä tuloksellinen toiminta ja talous.

Strategiset linjaukset

Kuntayhtymän toiminnassa näkyvät vahvasti omistajien linjaukset koulutuksen merkityksestä seudullisesti. Käytännössä seudullisuus näkyy POKEn toiminnassa siten, että kullakin koulutusalueella panostetaan erityisesti pohjoisen Keski-Suomen erityistarpeisiin. Panostukset tarkoittavat investointeja ja henkilöresursseja yhteistyössä seutujen muiden toimijoiden kanssa. Valtakunnallisia linjauksia, jotka vaikuttavat ammatilliseen koulutukseen myös seudullisesti ovat hallitusohjelma sekä opetus- ja kulttuuriministeriön linjaukset.

Koulutustehtävän toteuttaminen

Pohjoisen Keski-Suomen elinvoimaisuuden elinehtona on työpaikkojen säilyminen alueella sekä osaavan työvoiman saannin varmistaminen. Suurin osa syntyvistä työpaikoista pohjoisen Keski-Suomen seuduilla vaatii toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja työvoiman tarve tulee olemaan siellä myös suurin. Tämä edellyttää omaa, seudun työvoimatarpeesta lähtevää, lähellä asiakasta tapahtuvaa koulutusta. Erityisesti painotetaan koko ikäluokasta huolehtimista.

Jatkuva haku antaa mahdollisuuden hakea ammatilliseen koulutukseen joustavasti ympäri vuoden. Keväisin yhteishaussa hakevat peruskoulunsa päättävät, ylioppilaat ja muut ilman toisen asteen tutkintoa olevat. Ammatillista osaamista voi täydentää tai päivittää joustavasti myös muun ammatillisen koulutuksen kautta, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen.

Koulutuksella on myös merkittävä tehtävä seutujen vetovoimaisuudessa sekä erityisesti syrjäytymisen ehkäisyssä. Mahdollisimman aikaisessa vaiheessa puuttuminen on tehokkain keino vaikuttaa asiaan. Koulumenestykseltään ja arjenhallintataidoiltaan heikoimmat jäävät usein omaan kuntaan ilman ammatillista koulutusta. Heidän lähtökynnyksensä hakeutua koulutukseen, varsinkin kauas kotipaikkakunnalta, on korkea. Heitä varten haetaan uudenlaisia tapoja koulutuksen järjestämiseksi ja elämänhallintataitojen vahvistamiseksi mm. yhteistyössä alueen muiden viranomaisten kanssa. POKEssa opiskelijasta huolehtiminen on yksi pysyvä painopistealue. Opiskelijapalvelut käsittävät laajasti ottaen kaikki ne palvelut, joita opiskelija tarvitsee opiskelunsa aikana. Nuorten kohdalla isossa roolissa kouluttautumisen ja sen jälkeisen työllistymisen näkökulmasta on myös se, kuinka hyvin peruskoulussa saadut valmiudet mahdollistavat ammatillisissa opinnoissa menestymisen ja tutkinnon suorittamisen.

Pohjoisessa Keski-Suomessa työikäisen väestön koulutustaso on edelleen alhaisempi kuin muualla Keski-Suomessa, nuorten ikäluokat pienenevät ja etäisyydet asutuskeskuksiin ovat pitkät. Siksi on korostetun tärkeää, että mahdollisimman monella on peruskoulun jälkeinen tutkinto ja lisäksi jokaisella halukkaalla ikään katsomatta, on mahdollisuus monipuoliseen ammatilliseen koulutukseen omalla seudulla. Näitä ovat mm. ammattitutkinnot, erikoisammattitutkinnot, tutkinnon osat, työvoimakoulutus sekä oppisopimuskoulutus. Kuntalain yhtenä tavoitteena on turvata tasapuoliset toimintaedellytykset eli kilpailuneutraliteetti julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä. Koulutusta, jota järjestetään kilpailutilanteessa markkinoilla, järjestää POKE koulutus Oy, perustettu osakeyhtiö. Esimerkkinä tästä yrityksille myytävä koulutus ja palvelutoiminta.

Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän koulutus- ja palvelutarjontaa markkinoidaan potentiaalisille opiskelijoille ja työnantajille, jotka haluavat kehittää henkilöstönsä osaamista, sekä saada heidät hakeutumaan koulutukseen ja kehittämispalveluihin. Työelämän tarpeet määrittelevät osaltaan koulutustarjonnan rakennetta, mutta myös alojen vetovoima ja imago hakijoiden keskuudessa vaikuttaa osin tarjonnan suuntaamiseen. Alueen vetovoiman ja työvoiman saatavuuden kannalta on keskeistä, että eri alojen koulutustarjonta on riittävän laaja.

Hanketoiminta

Kuntayhtymä on mukana hankkeissa, jotka hyödyttävät Pohjoisen Keski-Suomen ammatitopiston perustehtävää. Hankerahoitus auttaa osaltaan uudistuvan ammatillisen koulutuksen toimeenpanossa. Oheisessa taulukossa näkyvät tällä hetkellä rahoituspäätöksen saaneet suunnitelmakaudelle ulottuvat hankkeet.

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Alkaa	Päättyy	Esr/ valtion- rahoitus	Omara- hoitus- osuus	Muu rahoitus	Kokonais- rahoitus
Askelmerkkejä kestäväan kehitykseen	Euroopan sosiaalirahasto	1.3.2021	28.2.2023	49 439	12 360	0	61 799
Erasmus 2021	Opetushallitus	1.8.2019	31.5.2022	62 355	0	0	62 355
Erasmus 2022	Opetushallitus	1.9.2021	30.11.2022	25 655	0	0	25 655
Future Skills	Maaseutu- rahasto	1.1.2021	31.12.2022	84 000	16 000	0	100 000
Jopo	OKM	1.2.2021	30.6.2023	44 343	4 927	0	49 270
KEXRI, Keski-suomalainen XR-osaaminen	Euroopan aluekehitys- rahasto	1.5.2021	30.4.2023	114 600	28 650	0	143 250
Osaamisella töihin	OKM	1.8.2020	31.5.2023	93 620	10 402	0	104 022
Polku 2 jatkuvan oppimisen Polkukartta kestäväan bio- ja kiertotalouteen	Euroopan sosiaalirahasto	1.6.2021	31.8.2023	106 349	26 588	0	132 937
Uusi jatkuvan oppimisen palveluketju K-S työllisyyden kokeilukuntiin/UJOPK	OKM	1.8.2020	31.7.2023	65 418	7 269	0	72 687
Sampo, Saumaton opintopolku	Euroopan aluekehitys- rahasto	1.2.2021	31.8.2023	53 186	13 296	0	66 482
Vaski, Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus	Opetushallitus	16.12.2021	31.12.2023	27 000	3 000	0	30 000
Strategiarahoitus OPVA, Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot	OKM	1.1.2022	31.12.2023	28 400	0	0	28 400
Strategiarahoitus Digitalisaation johtaminen	OKM	1.8.2022	31.12.2023	39 234	0	0	39 234
Biotalouskampuksen Älymaatila -kehittämishanke	Pirkanmaan liitto	1.9.2021	31.8.2023	16 000	4 000	0	20 000
Yhteensä				809 599	126 492	0	936 091

Toiminnan painopisteet

Suunnitelmakauden tavoitteena on uudistuneen ammatillisen koulutuksen mukaisten toimintaprosessien vakiinnuttaminen ja kehittäminen ja toiminnan sopeuttaminen käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin.

Tavoitteet ja toimenpiteet suunnitelmakaudella 2023-25

5. Henkilöstösuunnitelma

Kuntayhtymän henkilöstöstrategia 2020-2023 linjaa tulevaa henkilöstövoimavarojen kehittämis- ja hyödyntämistyötä. Strategiassa on kolme aluetta, joihin keskitytään: hyvä johtaminen, työn vaatima osaaminen sekä toimiva työyhteisö. Osaava ja motivoitunut henkilöstö on edellytys kaikelle toiminnalle. Tulevina vuosina eläköityminen on runsasta, joten rekrytointiin sekä henkilöstön kehittämiseen tullaan panostamaan voimakkaasti. Työterveyshuoltoa kehitetään henkilökohtaisen terveydenhuollon ja työpaikkakäyntien avulla. Työterveyshuolto siirtyi Mehiläinen Oy:n hoidettavaksi 1.1.2020 lukien. Henkilöstön osallistumismahdollisuuksia ja työkykyä ylläpitävää aktiivista TYKY-toimintaa jatketaan aikaisempien vuosien kokemusten pohjalta.

Tavoitteena on yhteiseen toimintaan sitoutunut osaava henkilöstö, joka voi hyvin. Osallistavan johtamisen kautta johto ja henkilöstö kantavat yhdessä vastuun toiminnan tuloksellisuudesta sekä työstä ja sen kehittämisestä.

Henkilöstövoimavarojen kehitystä ja henkilöstöstrategian toteutumista seurataan ja arvioidaan henkilöstökyselyllä ja kehityskeskusteluilla sekä tilinpäätöksen yhteydessä laadittavalla henkilöstöraportilla.

Henkilöstökoulutuksen painopistealueena ovat: laatutietoisuuden ja laatuosaamisen lisääminen, palautetiedon keräämisen ja käsittelyn prosessit, kestävä kehitys ja turvallisuudenhallinta. Kuntayhtymän henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu vuosille 2021-2023.

Henkilöstön määrä

Henkilöstösuunnitelma sisältää kaikki kuntayhtymään päätoimisessa työ- tai virkasuhteessa olevat työntekijät. Tämän lisäksi on sivutoimista henkilökuntaa, josta valtaosa työskentelee opetustehtävissä.

Kuntayhtymän palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa päätoimisessa palvelussuhteessa 223 henkilöä ja vuoden 2021 lopussa yhteensä 227 henkilöä, joten henkilöstön määrä on lisääntynyt neljän vuoden aikana 1,8 %. Päätoimisessa palvelussuhteessa lokakuussa 2022 oli 229 henkilöä.

Suunnitelmakauden aikana 2023-2025 henkilöstömäärä mitoitetaan toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväälle tasolle. Suunnitelmakaudella päätoimisen henkilökunnan määrän väheneminen johtuu määräaikaisten tehtävien ja sijaisuuksien päättymisestä sekä eläkkeelle siirtymisestä. Toisaalta rahoitusta on saatu opettajien ja opetuksen tukihenkilöiden palkkaamiseen. Henkilöstömäärän mitoittamisessa huomioidaan tulevat eläköitymiset. Henkilökohtaisen eläkeiän tai tavoite-eläkeiän perusteella vuosina 2023–25 eläkkeelle jäisi 19 henkilöä.

**Henkilöstösuunnitelma (päätoiminen palvelussuhde) vuosina 2023–25
 Lukumäärä 31.12.**

Yksikkö	Lukumäärä		Lukumäärä 31.12.		
	31.12.2022	10.10.2022	2023	2024	2025
Hallintopalvelut	15	15	15	15	14
Tukipalvelut (Äänekoski) ¹⁾	23	23	22	20	20
Äänekoski Piilola, Laukaa	58	59	58	56	54
Viitasaari	19	18	19	18	17
Äänekoski Opinahjo, Laukaa	51	51	50	49	47
Saarijärvi	48	50	48	47	46
Työelämäpalvelut	13	13	12	12	11
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	227	229	224	217	209
Muutos % edelliseen	-0,9		-1,3	-3,1	-3,7

Henkilöstötietojen raportointi

Toiminnan raportoinnissa ja henkilöstövoimavarojen arvioinnissa hyödynnetään jatkossa viittä tunnuslukua, joilla henkilöstötietoa voidaan kerätä valtakunnallisesti samalla tavalla. Tunnuslukujen laskenta käynnistyi vuoden 2022 alusta.

Yhteiset tunnusluvut²⁰

²⁰ Suositus henkilöstökertomuksen laadintaan. Viitattu: 25.10.2022. <https://www.kt.fi/julkaisut-ja-oppaat/2021/suositus-henkilostokertomuksen-laadintaan>

6. Talousarvion laadinnan periaatteet

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntayhtymäkonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalaki edellyttää koulutuskuntayhtymän toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kuntayhtymän valtuusto.

Taloussuunnittelun periaatteet

Tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa koulutuskuntayhtymän huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä käyttötalouden menoihin ja poistoihin sekä maksuvalmiuden säilyttämisestä. Lain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tämä ei kuitenkaan edellytä muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla vaan koskee tilannetta, jossa taseeseen kertyy alijäämää, joka tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. (Kuntal 110.3 §). Aikaisemmin ylijäämäisiä tuloksia tehneen koulutuskuntayhtymän taloussuunnitelma voi siis sisältää myös alijäämäisiä suunnitelmavuosia, kun suunnitelmassa osoitetaan yksilöidyt toimenpiteet, joilla alijäämän kertyminen ehkäistään maksuvalmiuden turvaamiseksi jatkossa.

Nettoperiaate

Koulutuskuntayhtymän talousarvio on laadittu nettoperusteiseksi siten, että talousarvion sitovuustasot määritellään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Bruttoperiaatteella budjetoitaessa asetettaisiin erikseen sitovat tuloarviot sekä menoille määrärahat.

Täydellisyysperiaate

Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava koulutuskuntayhtymän rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois.

Talousarvio- ja suunnitelmarakenne

Talousarvion valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain (410/2015) 10 §:ssä. Siinä säädetään myös vuotta pidemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelusta.

Rakennetta koskevilla säännöksillä pyritään yhtenäiseen talousarvio ja -suunnitelmakäyttöön. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Lisäksi talousarviossa on yleisperustelut ja liitteet. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Seuraavalla sivulla on kuntayhtymän yleinen talousarvio- ja suunnitelmarakenne.

Kuntayhtymän talousarvio on jaettu käyttötalouden osalta yhdeksään tulosalueeseen, jotka ovat seuraavat:

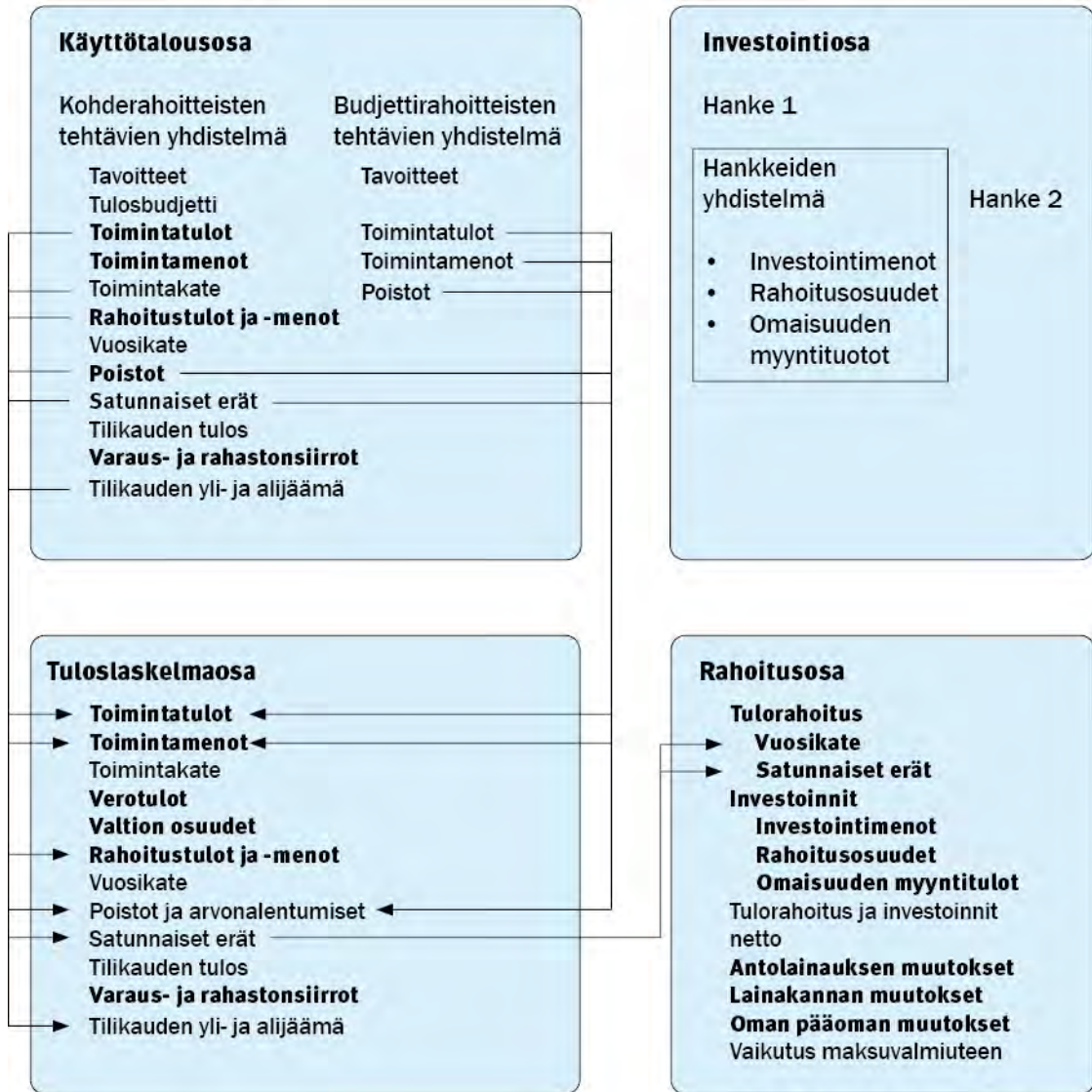
- Hallintopalvelut
- Saarijärvi
- Työelämäpalvelut
- Viitasaari
- Yleishallinto
- Äänekoski Opinahjo
- Äänekoski Piilola
- Laukaa
- Yhteiset hankkeet

Ammatillisen koulutuksen rahoitus käsitellään talousarviossa kuntayhtymätasolla. Rahoitus perustuu ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan mukaisiin opiskelijavuuksiin.

Valtuusto hyväksyy kuntayhtymätasolla tulo- ja menoarvion sekä määrittelee toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Hallitus jakaa valtuuston hyväksymät tulo- ja menoarvion tarvittaessa tulosalueille.

Kuntayhtymän talousarvio- ja -suunnitelmarakenne

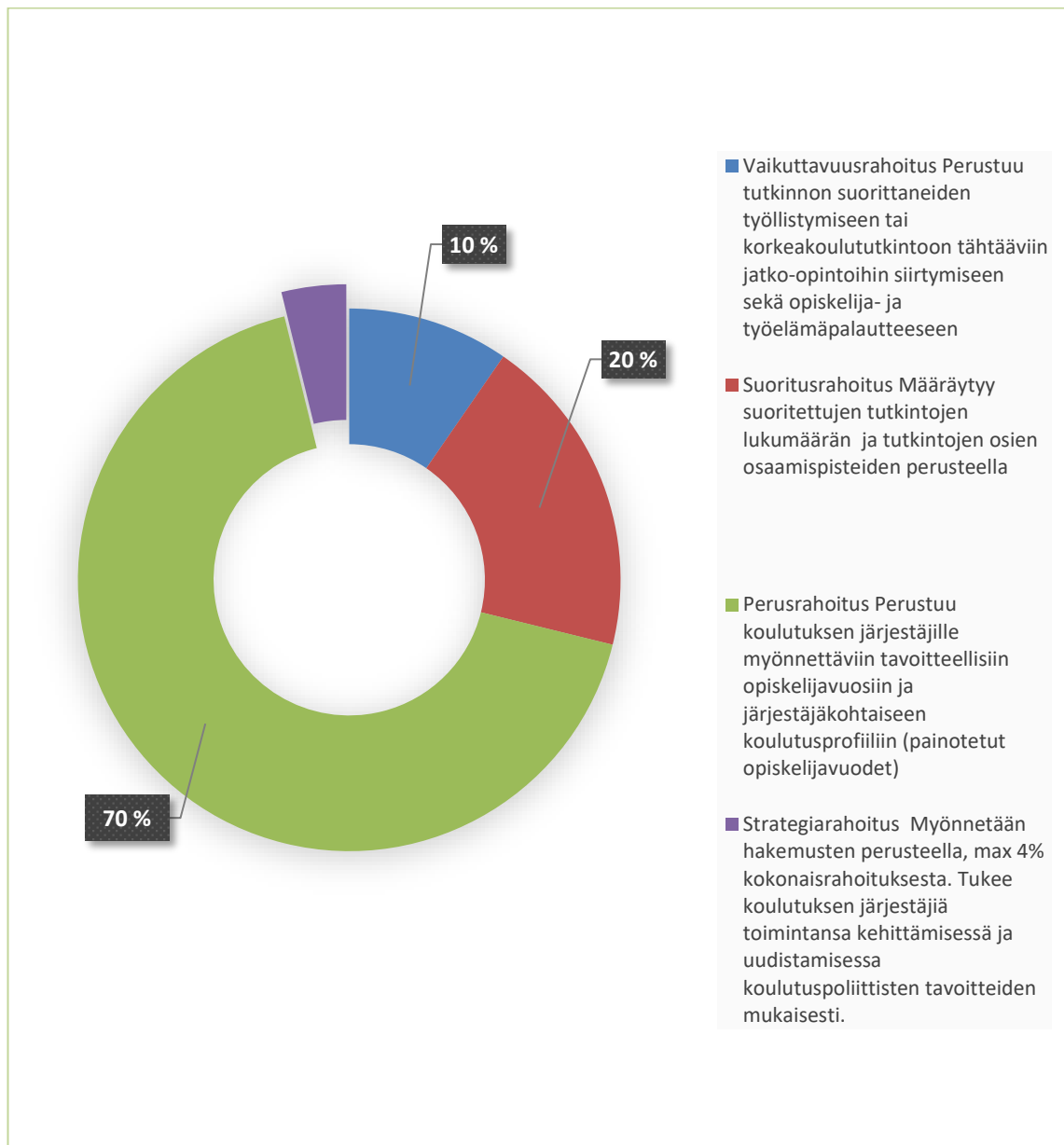
Lähde: Suomen kuntaliitto

7. Talousohjauksen perusteet

Valtionosuusjärjestelmä

Valtion budjettiperusteinen rahoitus on suoritusperusteista sekä suhteellista siten, että koulutuskuntayhtymän valtionosuusrahoituksen suuruus riippuu yhtäältä opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen määrärahasta ja toisaalta kuntayhtymän omien suoritus-ten lisäksi myös muiden toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjien suorituksista.

Kokonaisrahoituksen jakautuminen eri osioihin, laskennallisen rahoituksen osuudet prosentteina²¹

²¹ Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 11.8.2017/532 ja Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 17.12.2020/1050

Rahoitusjärjestelmä kannustaa koulutuksen järjestäjiä panostamaan järjestelmän mukaisiin mittareihin:

- tavoitteellisiin opiskelijavuosiin sekä toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella määritettävään profiilikertoimeen
- suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osiin (osaamispisteet)
- valmistuneiden sijoittumiseen työhön sekä jatko-opintoihin
- opiskelija- ja työelämäpalautteeseen

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen perusteena käytetään koulutuksen järjestäjien toimintaan perustuvia suoritteita, joita painotetaan rahoituslain mukaisilla kertoimilla. Tiedot suoritteista kerätään Opetushallituksen Koski-järjestelmästä ja Tilastokeskuksen aineistoista. Keskitetty Koski-tiedonkeruujärjestelmä tuo vuoden 2023 valtionosuusrahoituksen perusteena olevat vuoden 2021 suoritus- ja vaikuttavuuselementit kaikkien koulutuksen järjestäjien saataville. Kuitenkin määrä ja jakautuminen koulutuksen järjestäjien kesken jää rahoituksen ennakoinnissa vaille tarkkaa laskentapohjaa. Rahoituksen määräaikaisuudet ja oppivelvollisuuden kustannukset aiheuttava epävarmuutta ja useat rahoitushaut haittaavat tehokkuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää ennen varainhoitovuoden alkua joulukuussa tehtävällä suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja perusrahoituksen harjennanvaraisen korotuksen euromäärät.

Riittävien tavoitteellisten opiskelijavuosien tason saavuttaminen myös tulevaisuudessa edellyttää koulutuskysyntää. Kuntayhtymän toiminta-alueen työ- ja elinkeinoelämän tulee säilyä aktiivisena, jotta se myös tarvitsee jatkuvasti uutta ammattitaitoista työvoimaa ja yrittäjiä.

Lainvalmistelussa on hallituksen esitys lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta²². Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen opintojen yhdistämistä ja kaksoistutkinnon suorittamista koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan mahdollisuudesta laajentaa ammatillista perustutkintoa yksilöllisesti yli 180 osaamispisteeseen. Ammatillisen koulutuksen määräraha ehdotetaan jaettavaksi kahteen erilliseen rahoitusväylään, jotka olisivat oppivelvollisuuskoulutuksen rahoitus ja jatkuvan oppimisen rahoitus. Määrärahan jakamisesta oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksen ja jatkuvan oppimisen rahoituksen välillä päätettäisiin vuosittain valtion talousarviossa. Oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksessa ehdotetaan vahvistettavaksi perusrahoituksen osuutta ja poistettavaksi ammatillisen koulutuksen järjestämislupiin perustuva määrällinen säätely. Esityksellä pyritään myös yksinkertaistamaan ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytymisperusteita. Ehdotetut lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuonna 2024.

²² Hallituksen esitys lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM083:00/2021>

8. Tulostavoitteet ja talousarvion sitovuus

Strategiset tavoitteet ja menestystekijät sekä niiden mittarit

Menestystekijät	Mittarit	Tavoitteet 2023	TA 2022	Toteuma 2021
Laadukas opetus	Tutkinnon tai tutkinnon osan/osia suorittaneiden arvio opetuksen/koulutuksen kokonaislaadusta, arviointiasteikko 1 - 5 ²³	4,1	4,1	perustutkinto 4,3 ammattitutkinto 4,5 erikoisammattitutkinto 5,0
Työelämäpalaute	Työelämän arvio toiminnasta ja koulutuksesta (arviointiasteikko 1 - 5) ²⁴	3,9	Erillistä kyselyä ei toteuteta vuonna 2022	3,9 ²⁵
Toimiva työyhteisö	Henkilöstön arvio työyhteisön toimivuudesta, arviointiasteikko 1 - 5 (henkilöstökysely toteutetaan joka toinen vuosi)	Kyselyä ei toteuteta vuonna 2022	3,8	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2021
Ammattitaitoinen ja kehittyvä henkilöstö	Koulutuspäivät/päätoiminen henkilöstö	Keskimäärin 4,0 päivää/henkilö	Keskimäärin 4,0 päivää/henkilö	4,5 päivää/ henkilö
Tulokellinen toiminta	Katsotaan eronneeksi / opiskeluoikeudet ²⁶	< 10 %	< 10 %	13,4 %
	Suoritetut tutkinnot ja osatutkinnot	770	770	805
	Työllistyminen ²⁷	70%	70 %	78 %
Uusiutumisen edellyttämä taloudellinen tulos	Vuosikate, €	-762 875	143 660 €	964 837 €
	Vuosikate, %	-4,2 %	0,8 %	5,2 %
	Vuosikate / poistot	-40,3	7,4 %	56 %
	Omavaraisuusaste, %	92 %	92 %	91,6 %

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämässä ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa on koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien vähimmäismääräksi vahvistettu

²³ OPH:n amispalautekysely, ARVO-järjestelmä Valtakunnallinen vertailutieto <https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Opiskelijapalaute.aspx>

²⁴ OPH:n amispalautekysely, ARVO-järjestelmä Valtakunnallinen vertailutieto <https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Opiskelijapalaute.aspx>

²⁵ Mikko Kesä Oy, Tutkimus työpaikoilla tapahtuvan opiskelun työnohjaajina vuoden 2021 aikana toimineille 1.9.-1.10.2021

²⁶ KOSKI, keskeyttäneiden (eronneet, katsotaan eronneeksi, toiseen koulutukseen siirtyneet) määrä suhteessa kaikkiin opiskeluoikeuksiin

²⁷ Lähde: OPH:n amispalautekysely, ARVO-järjestelmä

1 472. Vuotta 2022 koskevassa varsinaisessa suoritepäätöksessä tavoitteelliseksi opiskelijavuosimääräksi on annettu 1 653. Marraskuussa saadaan lisäsuoritepäätös mahdollisesta tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäämisestä vuodelle 2022.

Opetusministeriön ja -kulttuuriministeriön tarkoituksena on tehdä varainhoitovuoden 2023 varsinainen suoritepäätös joulukuun puoleen väliin mennessä. Työvoimakoulutuksen opiskelijavuosien kohdentamisesta ministeriö kuulee ennen päätöksentekoa työ- ja elinkeinoministeriötä.

Taloudelliset tavoitteet

Talouden osalta perustavoitteena on ollut poistoja suurempi vuosikate. Vuosien 2020-2022 talousarvioiden valmistelussa tästä tavoitteesta on poikettu, koska toimintaa ei ole ollut mahdollista sopeuttaa riittävän nopeasti ammatillisen koulutuksen rahoituksessa tapahtuneisiin ja heikosti ennustettaviin muutoksiin. Sama tilanne jatkuu suunnitelmakauden 2023-2025 kohdalla. Kuluvan vuoden tulosenuste tulee olemaan hieman talousarviossa esitettyä positiivisempi.

Riittävän opiskelijamäärän vakiinnuttaminen sekä opetusresurssien tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö ovat kuntayhtymän toimintakyvyn sekä talouden keskeisiä varmistajia. Edellisten vuosien kohtuullisen suurilla oppimisympäristöön suunnatuilla investoinneilla on parannettu laadukkaan koulutuksen edellytyksiä. Poistojen määrä tulee lähivuosina edelleen pysymään lähellä nykyistä tasoa tai jopa hieman nousevan, koska investoinnit kohdistuvat jatkossa pitkälti irtaimen omaisuuteen, joissa poistoajat ovat huomattavasti lyhyemmät kuin rakennusinvestoinneissa.

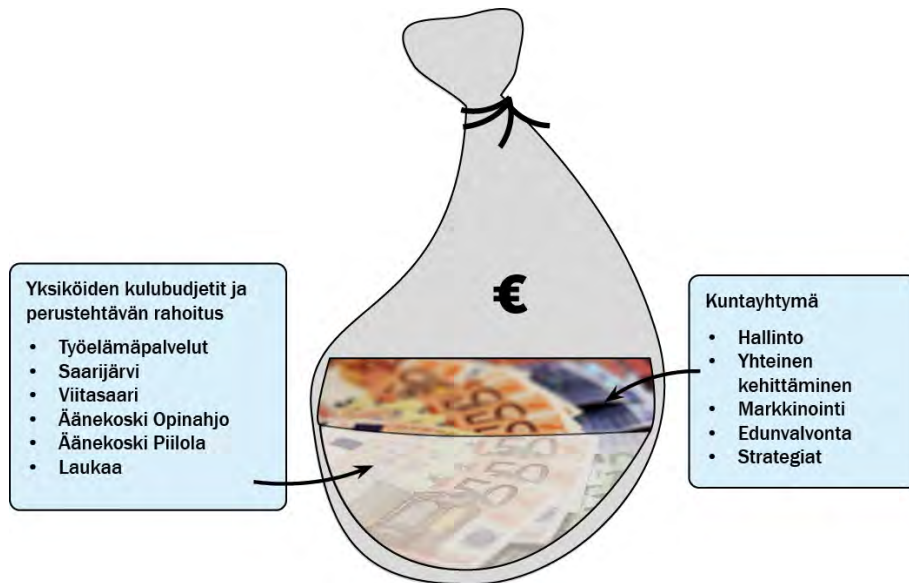
Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Kuntayhtymän toiminta on riippuvainen valtionosuusrahoituksesta, joka kattaa noin 93 %:a toimintatuotoista.

Vuonna 2023 koulutuskuntayhtymän toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 18,3 miljoonaa euroa. Vuotta 2023 koskeva suoritepäätös saadaan joulukuussa. Tulevaa vuotta koskevien strategiarahoituksen ja mahdollisten lisäsuoritepäätösten hakemisesta ohjeistetaan myöhemmin erikseen. Niiden mahdollista vaikutusta ei ole huomioitu talousarviossa varovaisuusperiaate huomioiden.

Tulosalueet/yksiköt ovat tehneet perustehtävänsä koskevat kulubudjetit. Niihin sisältyvät kustannukset rahoitetaan kuntayhtymän yhteisestä kassasta. Tällä linjauksella halutaan varmistaa yksiköiden työrauha sekä keskittyminen laadukkaan opetustoiminnan järjestämiseen. Yksiköiden tavoiteasetannassa toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiä. Valtionosuusrahoitus on ns. yleiskatteista, mikä tarkoittaa koulutuksen järjestäjän vapautta kohdentaa saamansa rahoitus haluamallaan tavalla toimintansa järjestämiseen.

Kuntayhtymän tulorahoitus

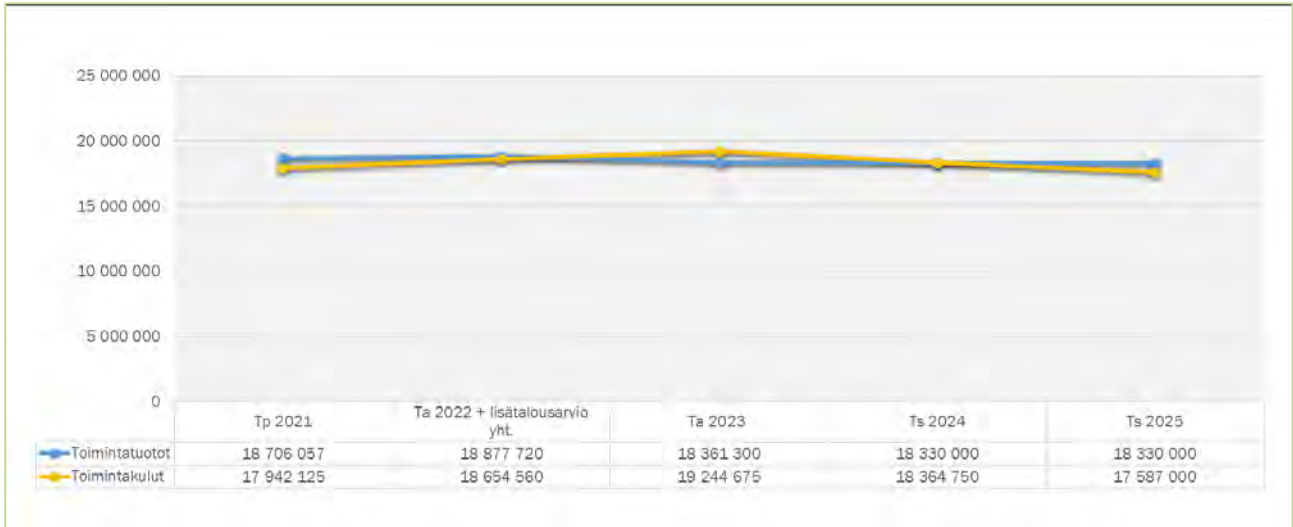
Talousarviovuoden taloustavoitteet

Kuntayhtymän keskeisenä taloudellisenä tavoitteena on ollut, että käyttötalousmenot ja investointimenoista katetaan toiminnasta saatavilla tuloilla, jotta ei tarvitsisi käyttää aikaisempien vuosien säästöjä. Näitä tuloja ovat OKM:n maksama valtionosuusrahoitus ammatillisen koulutuksen järjestämiseen ja muut koulutuksesta saatavat myyntituotot sekä maksullisena palvelutoimintana järjestettävästä koulutuksesta ja muusta toiminnasta saatavat tulot. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen jo muutamia vuosia jatkunut heikko ennakoitavuus edellyttää kuntayhtymältä toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden jatkuvaa parantamista sekä tarvittaessa sopeuttamistoimia.

Kuntayhtymän tulot ovat alentuneet aikavälillä 2014-2021 reilun miljoona euroa. Kuluja ei ole pystytty karsimaan samassa suhteessa. Tätä rakenteellista epäsuhdaa ei pystytä oikaisemaan vielä talousarviovuonna 2023, huolimatta henkilöstömäärän mitoittamisesta. Maailmantilanteesta johtuen myös muut kustannukset tulevat todennäköisesti nousemaan meistä riippumattomista syistä.

Toimintatuotot ja -kulut

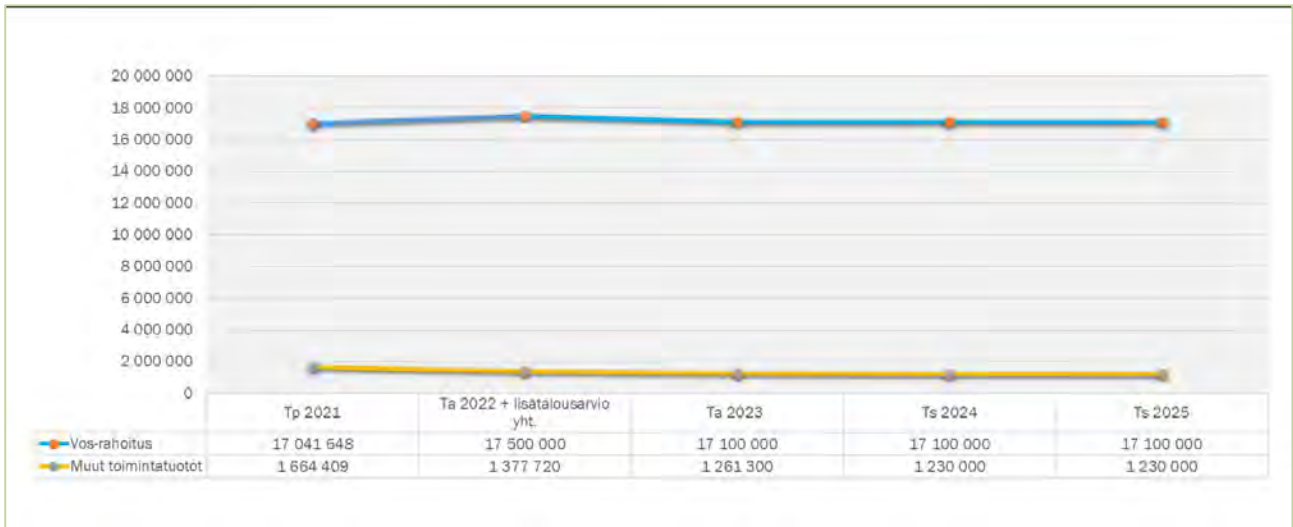

Vuoden 2023 tulorahoituksen arvioidaan olevan noin 0,5 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2022 arvioissa. Vuoden 2023 kulujen arvioidaan puolestaan nousevan noin 0,6 milj. euroa vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 kulujen osalta tehtiin kuntayhtymän valtuuston syksyllä 2022 tekemän linjauksen mukaisesti noin 1,7 milj. euron vähennys verrattuna vuoden 2023 talousarvioon. Toimintakatteeksi arvioidaan vuonna 2023 noin -883 000 euroa. Toimintakatteen ennakoidaan olevan positiivinen vuonna 2025. Vuosikatteen arvioidaan olevan positiivinen jo vuonna 2024. Vuosikate ei tule siltikään riittämään poistojen kattamiseen koko taloussuunnitelmakaudella.

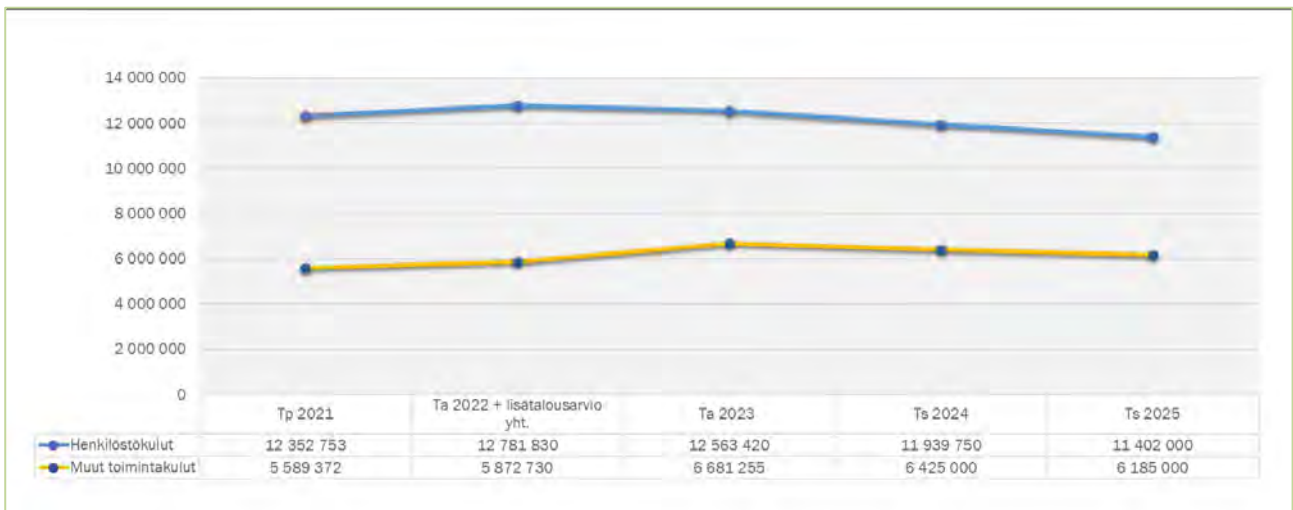
Toimintakate, rahoitustuotot ja kulut ja vuosikate

Valtionosuusrahoitus ja muut liiketoiminnan tuotot

Henkilöstökulut ja muut liiketoiminnan menot

Talousarvion sitovuus

Talousarvio on valtuuston nähden sitova kuntayhtymätasolla seuraavasti:

- käyttötalouden ja tuloslaskelman osalta nettomääräisesti (€)
- investointien ja rahoituksen osalta nettomääräisesti (€)
- rahoituksen perusteena olevan opiskelijavuosien vähimmäismäärän osalta
- toiminnallisten tavoitteiden osalta

Hallitus määrittelee tarvittaessa muut sitovuustasot sekä tarkemmat talousarvion toimeenpano-ohjeet.

9. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta on keskeinen osa organisaation johtamista. Sen tavoitteena on toiminnan tuloksellisuuden (= taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden) varmistaminen ja parantaminen sekä toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Johdolla on ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintarutiineihin sisältyvää toimintojen ja varojen käytön valvontaa. Sitä varten ei ole erillisiä toimielimiä. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan, suunnitellulla ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Sisäinen tarkkailu toteutuu johtamisjärjestelmällä ja siihen liittyvällä tavoitteiden määrittelyllä ja asettamisella, johdonmukaisena organisaationa ja toimivina laskenta- ja raportointijärjestelminä. Organisaatio ja viranhaltijoiden toimivalta on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä, jonka viimeisimmän version valtuusto hyväksyi 18.3.2022.

Toimintaohjeita sisältyy mm. vuosittain hyväksyttävään talousarvion täytäntöönpano-ohjeeseen, jota laadittaessa sisäisen valvonnan näkökulma on otettu huomioon. Jokaisen esimiesasemassa olevan tehtävänä on huolehtia toimialueensa sisäisestä valvonnasta.

Kunnallishallinnossa seuranta on ennen muuta luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat tavoitteiden asettamisen ja saavuttamisen valvonta, valmistelun ja esittelyn valvonta sekä johtamistoiminnan toimivuuden valvonta.

Kuntayhtymään ei ole perustettu erityistä sisäisen tarkastuksen yksikköä tai sisäisen tarkastajan tehtävää. Palvelua ei ole myöskään hankittu ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Viranhaltijatyönä on suoritettu kassojen ja rahavirtojen tarkastusta.

Sisäistä valvontaa ohjaa kuntayhtymän hallituksen 2012 hyväksymä sisäisen valvonnan ohje, valtuuston 2014 hyväksymä riskienhallintapolitiikka ja hallituksen 2016 hyväksymä riskienhallinnan järjestämisen ja raportoinnin ohjeistus. Näitä täydentävät sekä valtuuston 2016 hyväksymät ja vuonna 2020 päivitetty varallisuudenhoidon ja sijoitustoiminnan perusteet että hallituksen hyväksymä sijoituspolitiikka.

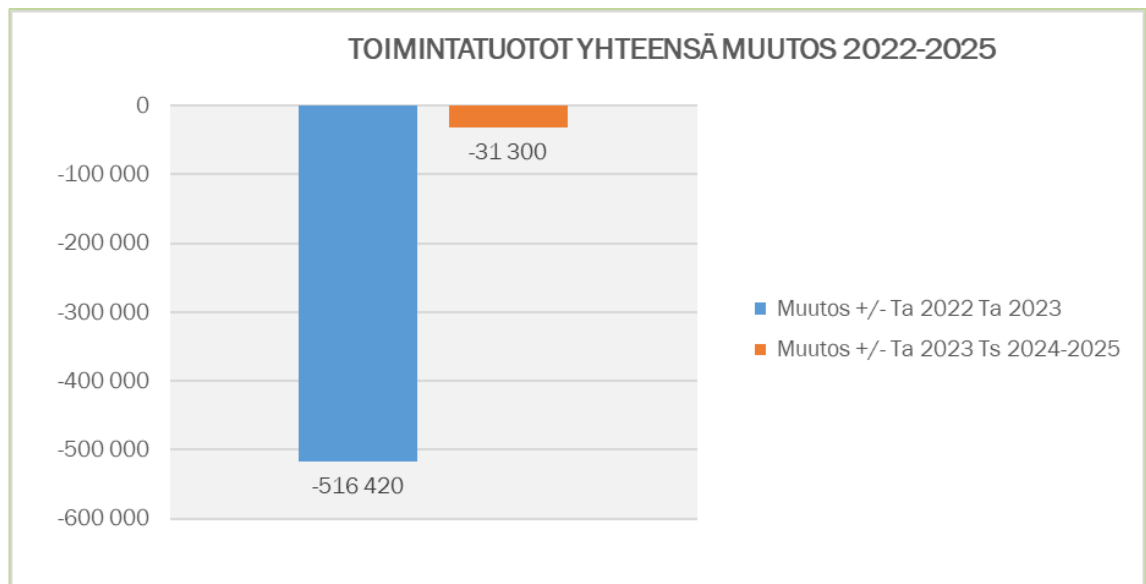
TULOSLASKELMAOSA

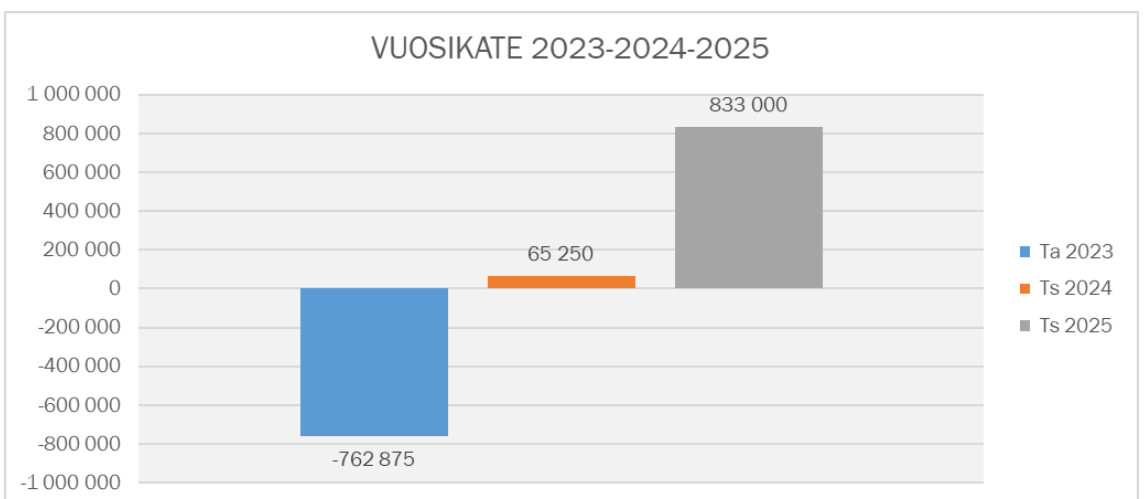
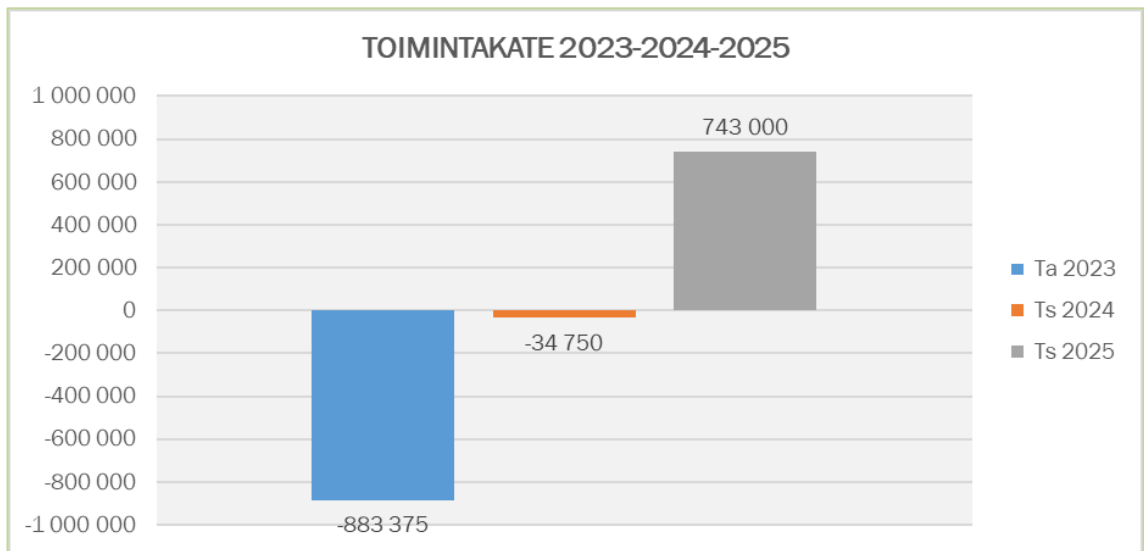
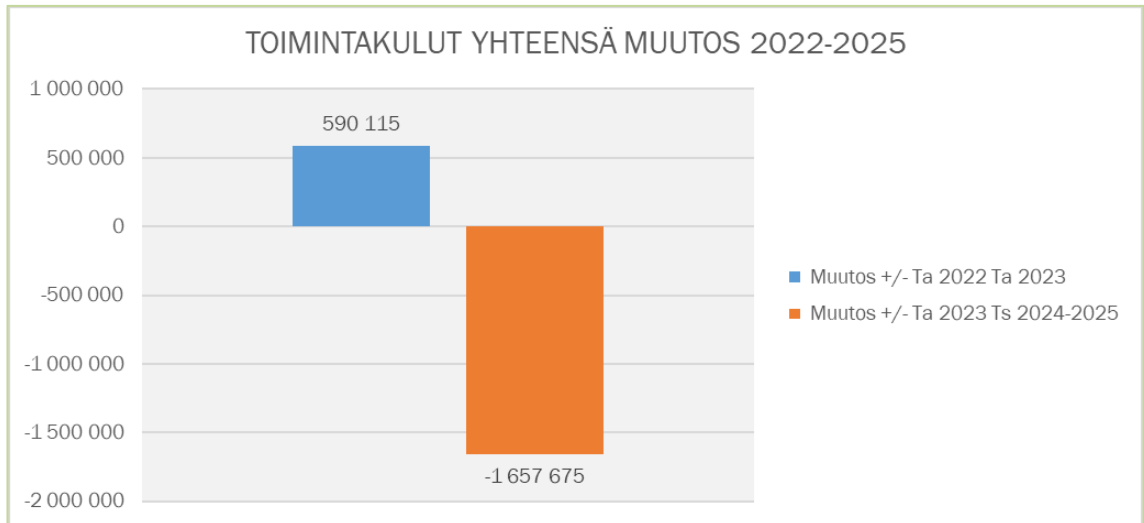
Tuloslaskelmaosa sisältää kuntayhtymätasoisien tuloslaskelman tilikauden ylijäämään/alijäämään saakka. Tilikauden tulos osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää toiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tilikauden ylijäämä/ alijäämä näyttää toiminnan tuloksellisuuden huomioiden aikaisempien vuosien hyvien tulosten perusteella tehtyjen investointivarausten ja muiden vapaaehtoisten varausten käytöstä aiheutuvan poistoeron ja vapaaehtoisten varausten vähennykset. Tuloslaskelman yhteydessä on esitetty Kuntaliiton talousarviosuosituksen mukaisia tuloksellisuuden tunnuslukuja.

	Tp 2021	Ta 2022	Ta lisätalousarvio 2022	Ta 2022+ lisätalousarvio	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025	Muutos +/- Ta 2022 Ta 2023	Muutos +/- Ta 2023 Ts 2024-2025
Toimintatuotot									
Myyntituotot	17 742 499	17 562 900	600 000	18 162 900	17 733 700	17 750 000	17 750 000	-429 200	16 300
Liiketoiminnan myyntituotot	700 851	662 900		662 900	633 700	650 000	650 000	-29 200	16 300
Valtionosuusrahoitus	17 041 648	16 900 000	600 000	17 500 000	17 100 000	17 100 000	17 100 000	-400 000	0
Muut liiketoiminnan toimintatuotot	963 557	714 820	0	714 820	627 600	580 000	580 000	-87 220	-47 600
Maksutuotot	59 215	45 000	0	45 000	56 500	50 000	50 000	11 500	-6 500
Tuet ja avustukset	689 405	501 420	0	501 420	397 850	350 000	350 000	-103 570	-47 850
Vuokratuotot	92 578	105 500	0	105 500	109 900	100 000	100 000	4 400	-9 900
Muut toimintatuotot	122 360	62 900	0	62 900	63 350	80 000	80 000	450	16 650
Toimintatuotot yhteensä	18 706 057	18 277 720	600 000	18 877 720	18 361 300	18 330 000	18 330 000	-516 420	-31 300
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	10 054 932	10 095 650	336 640	10 432 290	10 546 420	10 050 000	9 600 000	114 130	-946 420
Palkat ja palkkiot	10 054 932	10 095 650	336 640	10 432 290	10 546 420	10 050 000	9 600 000	114 130	-946 420
Henkilösivukulut	2 297 821	2 286 180	63 360	2 349 540	2 017 000	1 889 750	1 802 000	-332 540	-215 000
Eläkekulut	2 035 350	2 005 040	52 220	2 057 260	1 734 760	1 658 250	1 584 000	-322 500	-150 760
Muut henkilösivukulut	353 372	331 140	11 140	342 280	352 240	301 500	288 000	9 960	-64 240
Henkilöstökorvaukset	-90 900	-50 000	0	-50 000	-70 000	-70 000	-70 000	-20 000	0
Henkilöstökulut yhteensä	12 352 753	12 381 830	400 000	12 781 830	12 563 420	11 939 750	11 402 000	-218 410	-1 161 420
Palvelujen ostot	2 399 025	2 663 510	0	2 663 510	2 837 795	2 650 000	2 580 000	174 285	-257 795
Asiakaspalvelujen ostot	303 824	400 800	0	400 800	391 850	350 000	330 000	-8 950	-61 850
Muiden palvelujen ostot	2 095 201	2 262 710	0	2 262 710	2 445 945	2 300 000	2 250 000	183 235	-195 945
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 632 033	2 607 640	0	2 607 640	3 149 340	3 100 000	2 950 000	541 700	-199 340
Ostot tilikauden aikana	2 632 033	2 607 640	0	2 607 640	3 149 340	3 050 000	2 950 000	541 700	-199 340
Muut toimintakulut	558 315	601 580	0	601 580	694 120	675 000	655 000	92 540	-39 120
Avustukset	4 640	9 720	0	9 720	8 900	5 000	5 000	-820	-3 900
Vuokrat	329 601	349 190	0	349 190	435 150	430 000	420 000	85 960	-15 150
Muut kulut	224 074	242 670	0	242 670	250 070	240 000	230 000	7 400	-20 070
Toimintakulut/ menot yhteensä	17 942 125	18 254 560	400 000	18 654 560	19 244 675	18 364 750	17 587 000	590 115	-1 657 675
Toimintakate	763 932	23 160	200 000	223 160	-883 375	-34 750	743 000	-1 106 535	1 626 375

	Tp 2021	Ta 2022	Ta lisätalousarvio 2022	Ta 2022+ lisätalousarvio	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025	Muutos +/- Ta 2022 Ta 2023	Muutos +/- Ta 2023 Ts 2024-2025
Rahoitus- tuotot ja kulut	200 906	120 500	0	120 500	120 500	100 000	90 000	0	-30 500
Korkotuotot	151 579	120 000	0	120 000	120 000	100 000	90 000	0	-30 000
Muut rahoitus- tuotot	68 172	5 000	0	5 000	5 000	5 000	5 000	0	0
Muut rahoitus- kulut	18 844	4 500	0	4 500	4 500	5 000	5 000	0	500
Vuosikate	964 838	143 660	200 000	343 660	-762 875	65 250	833 000	-1 106 535	1 595 875
Poistot ja arvonalennuk- set	1 719 226	1 928 540	0	1 928 540	1 891 610	1 750 000	1 580 000	3 820 150	-311 610
Suunnitelman mukaiset poistot	1 719 226	1 928 540	0	1 928 540	1 891 610	1 750 000	1 580 000	-36 930	-311 610
Tilikauden tulos	-754 388	-1 784 880	200 000	-1 584 880	-2 654 485	-1 684 750	-747 000	-1 069 605	1 907 485
Poistoero ja varaukset	55 263	143 000	0	143 000	143 000	143 000	143 000	0	0
Poistoeron lisäys/ vähennys	55 263	93 000	0	93 000	93 000	93 000	93 000	0	0
Varausten lisäys/ vähennys	0	50 000	0	50 000	50 000	50 000	50 000	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	-699 124	-1 641 880	200 000	-1 441 880	-2 511 485	-1 541 750	-604 000	-1 069 605	1 907 485

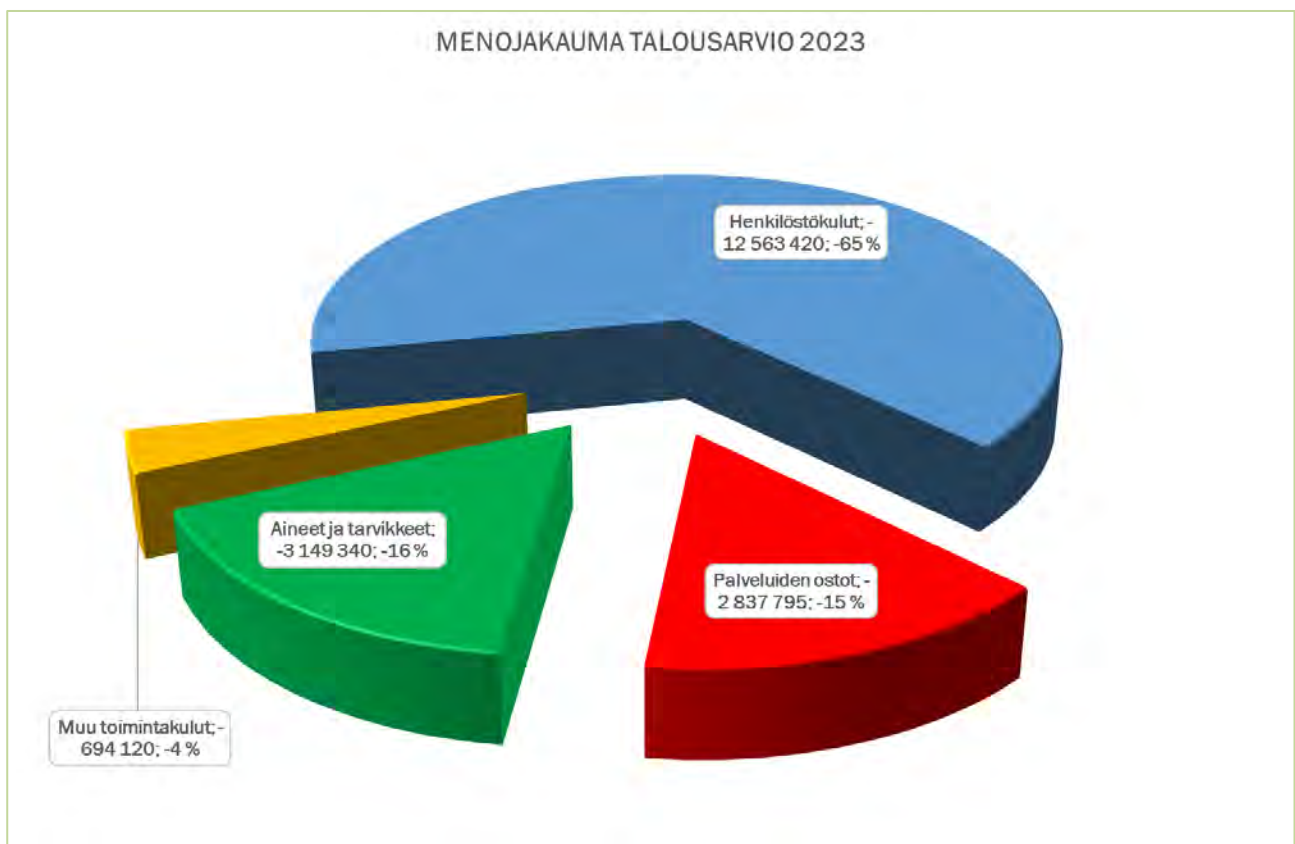
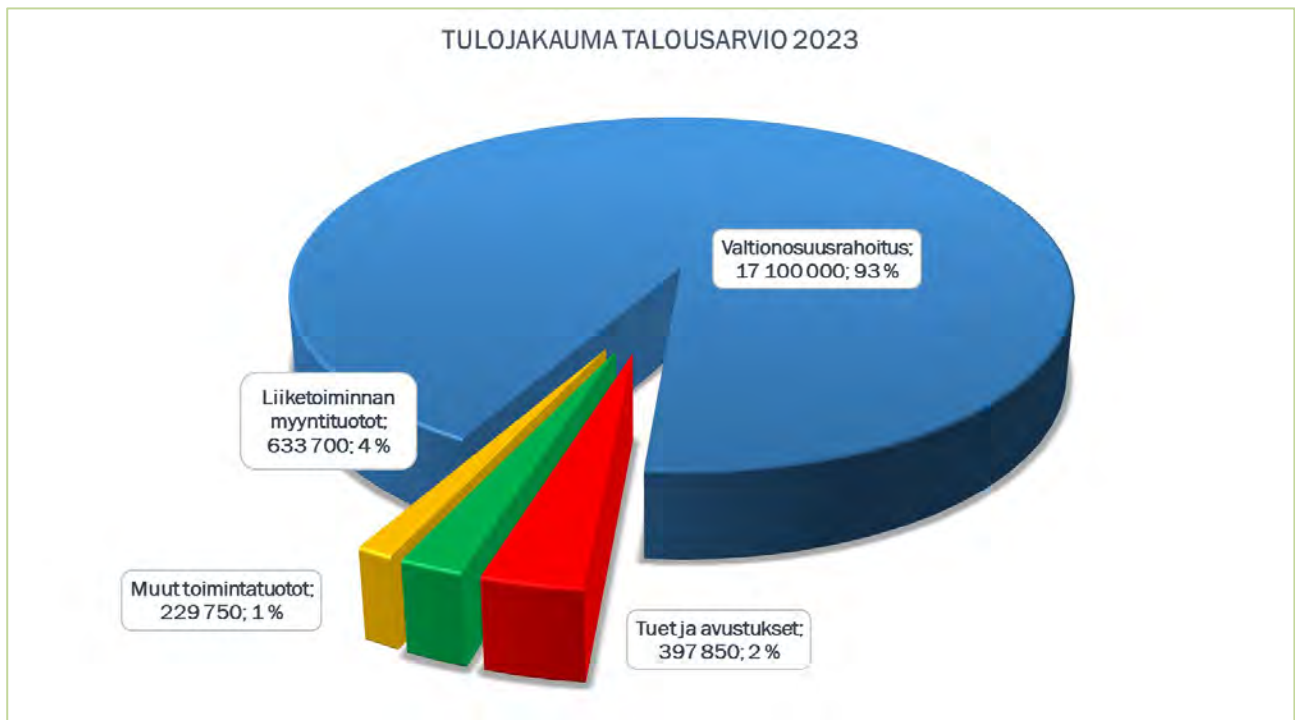

Tuloslaskelmaosan tunnusluvut:	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2022+ lisätal.arvio 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Toimintatuotot (ulkoiset)	18 706 057	18 277 720	18 877 720	18 361 300	18 330 000	18 330 000
Toimintakulut (ulkoiset)	17 942 125	18 254 560	18 654 560	19 244 675	18 364 750	17 587 000
Toimintatuotot % toimintakuluista	104,3	100,1	101,2	95,4	99,8	104,2
Toimintakate	763 932	23 160	223 160	-883 375	-34 750	743 000
Toimintakate %	4,1	0,1	1,2	-4,8	-0,2	4,1
Rahoitustuotot ja kulut	200 906	120 500	120 500	120 500	100 000	90 000
Vuosikate	964 838	143 660	343 660	-762 875	65 250	833 000
Vuosikate %	5,2	0,8	1,8	-4,2	0,4	4,5
Suunnitelman mukaiset poistot	1 719 226	1 928 540	1 928 540	1 891 610	1 750 000	1 580 000
Vuosikate % poistoista	56,1	7,4	17,8	-40,3	3,7	52,7
Tilikauden tulos +/-	-754 388	-1 784 880	-1 584 880	-2 654 485	-1 684 750	-747 000

Poistosuunnitelma ja poistopohjat on tarkastettu talousarvion laadinnan yhteydessä. Hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat vastaavat niiden todellista teknistä ja taloudellista käyttöikä ja tulon tuotto-odotuksia.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävyyden kannalta kuntayhtymän talous on heikko talousarviovuonna 2023, vuosikate jää negatiiviseksi ja tilikauden tulos suunnitelman mukaisien poistojen ja tilinpäätöserien jälkeen alijäämäiseksi. Huolestuttavaa tämän hetkisessä kehityksessä on se, että kuntayhtymän omapääoma pienenee vauhdilla, ellei tätä kehitystä saada käännettyä parempaan suuntaan. Vuoden 2020 hyvä positiivinen tulos korjasi tilannetta ainoastaan kertaluontoisesti. Tällä kohtaa on toki muistettava kirjanpitolautakunnan (Kila) kirjaamisohje, joka velvoitti kirjaamaan saadun lisäsuoriterahoituksen kokonaan vuoden 2020 tuloksi, vaikka kustannusvaikutus kohdentuu myös nyt käsiteltävälle suunnitelma-kaudelle.

Käyttötalouden tulo- ja menojakauma

INVESTOINTIOSA

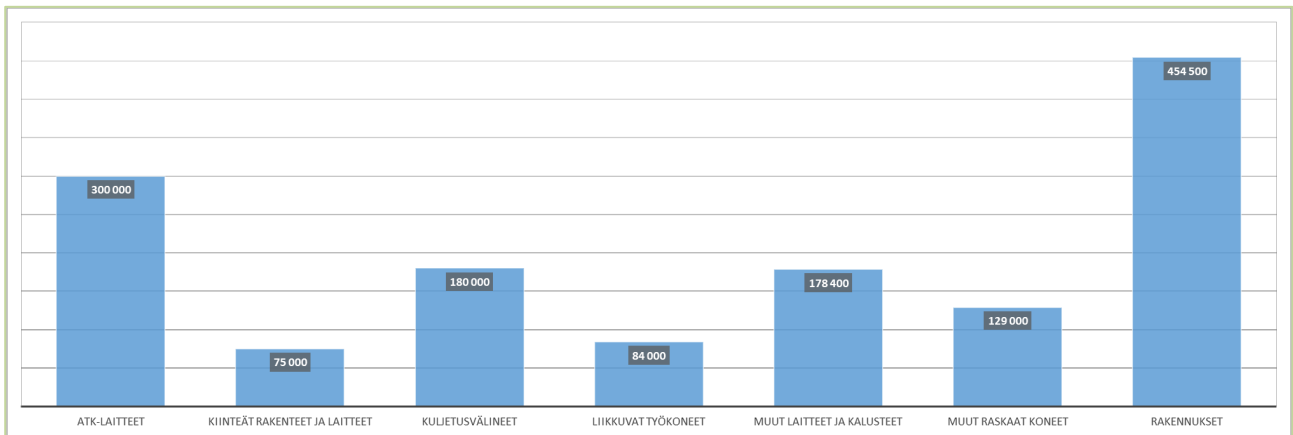
Investoinnit

Investointiosassa on varattu määrärahat yhtymähallituksen käyttöön aineettoman omaisuuden hankintaa, rakentamista, kiinteitä rakenteita, laitteita, koneita ja kalustoa varten. Valtuuston suhteen sitova tavoite on investointeihin myönnetyn määrärahan nettosumma. Suunnitelmakaudella toteutetaan kuntayhtymän perustehtävän kannalta välttämättömimmät hankinnat ja investoinnit. Nämä kohdistuvat pääasiassa opetuksessa tarvittaviin laitteisiin ja kalustoon sekä ICT-kaluston ajantasaistamiseen. Investointien määrä vuonna 2023 on noin 1,4 milj. euroa. Tästä rakentamisen ja kiinteiden rakenteiden osuus on noin 0,5 milj. euroa ja irtaimen omaisuuden 0,9 milj. euroa. Varsinaisten investointien lisäksi toiminta edellyttää vuosittain pienkaluston käyttötaloushankintoja. Pienkaluston hankintaraja on 10 000 tai sitä pienempi.

Kuntayhtymä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Investointimenot	-2 811	-1 363	-1 400	-1 200	-1 200
Tietokoneohjelmistot	-33	-31	-30	-30	-30
Muut rakennukset korjausinvestoinnit	-1 808	-426	-454	-450	-450
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-57	0	-75	-70	-70
Kuljetusvälineet	-359	-125	-264	-200	-200
Tietokonelaitteet	-174	-331	-270	-250	-250
Muut koneet ja kalusto	-381	-450	-307	-200	-200
Investointitulot	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Valtionavustukset	0	0	0	0	0
Muut investointitulot	0	0	0	0	0
Kuntien osuudet	0	0	0	0	0
Nettomeno	-2 811	-1 363	-1 400	-1 200	-1 200

Välttämättömiin korvausinvestointeihin tulisi vuosittain käyttää poistoja vastaava määrä. Jotta nämä välttämättömät investoinnit voidaan toteuttaa puuttumatta edellisten tilikausien ylijäämään, tulisi vuosikatteen olla vähintään poistojen suuruinen. Tähän tasoon ei suunnitelmakaudella päästä ja jatkossakin se tuo haastetta suunnitteluun. Uusinvestointeja, peruskorjaus-, tasonparannus- ja laajennusinvestointeja voidaan rahoittaa koulutuskuntayhtymän perustehtävän kannalta tarpeettoman omaisuuden myynnillä sekä taseeseen kertyneellä ylijäämällä.

Taseinvestoinnit 2023 käyttöomaisuusryhmittäin

Kuntayhtymän rakentamishjelma ja irtaimen omaisuuden hankintaohjelma v. 2023

Rakentamishjelma 2023	
Tulosityksikkö/Investointiesitys	Investointi euroa
Laukaa	300 000
Uudet luokkatilat, vaihe 1	300 000
Saarijärvi	154 500
Kalustohallin 2 lämmönvaihdinpaketin vaihto	16 500
Kolkanlahden matalien rivitalojen kattoremontti	16 000
Navetan vanhan osan katon uusiminen	100 000
Sinisen talon lämmönvaihdinpaketin uusiminen ja asbestipurku henkilökunnan asuntola ja Sininen talo	22 000
Kaikki yhteensä	454 500

Irtaimenomaisuuden hankintaohjelma 2023	
Tulosityksikkö/Investointiesitys	Investointi euroa
Laukaa	25 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 000
Saarijärvi	187 500
Kuljetusvälineet	20 000
Liikkuvat työkoneet	84 000
Muut laitteet ja kalusteet	83 500
Viitasaari	170 000
Kuljetusvälineet	100 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	50 000
Äänekoski Piilola	513 900
Atk-laitteet	300 000
Kuljetusvälineet	60 000
Muut laitteet ja kalusteet	94 900
Muut raskaat koneet	59 000
Kaikki yhteensä	946 400

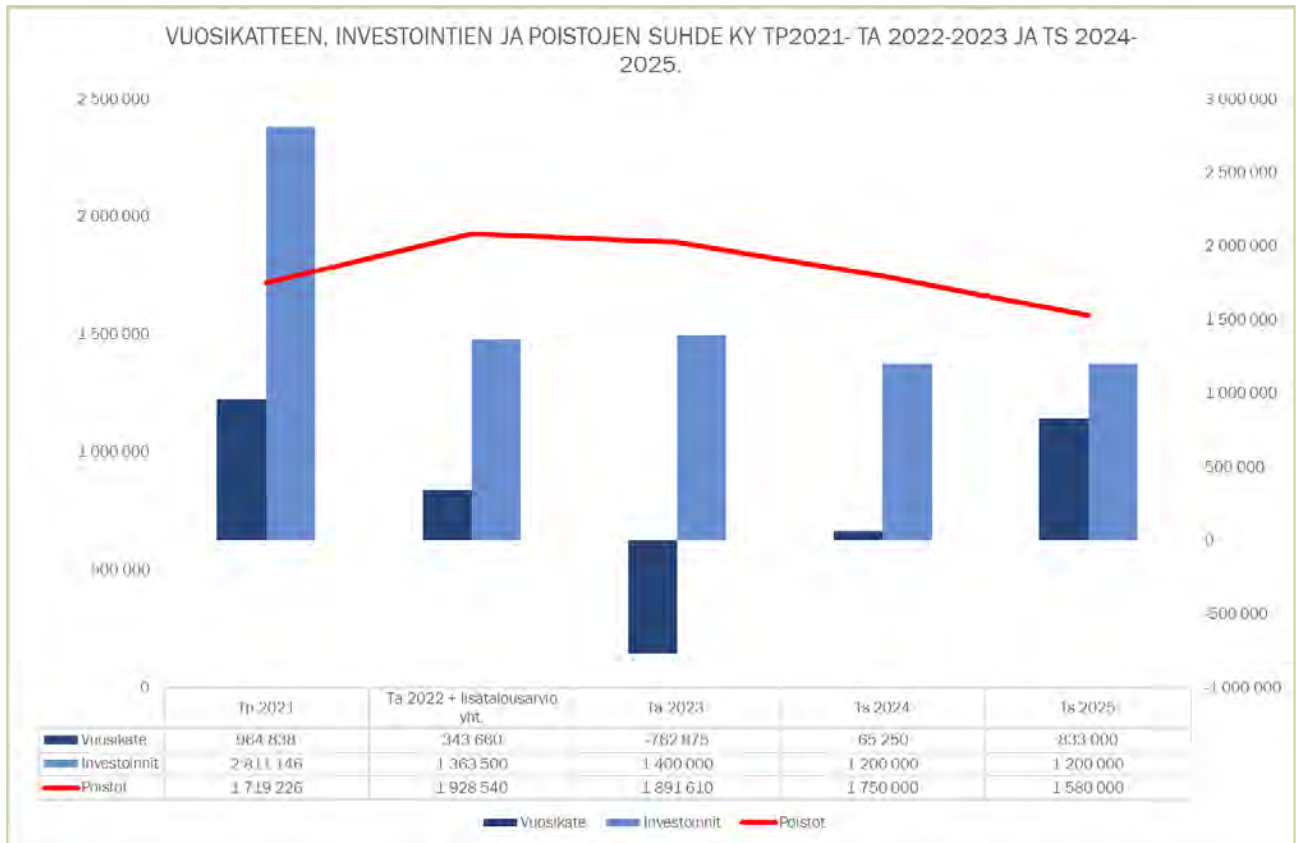
RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa rahan lähteet ja rahan käyttö. Investointeihin käytetään tulorahoituksen riittämättömyyden vuoksi myös aikaisempien tilikausien ylijäämää. Kuntayhtymässä on otettu käyttöön myös Kuntarahoituksen tarjoama leasingrahoitusmalli, jolla tarkoitetaan käyttöomaisuuden pitkäaikaista vuokrausta.

Kuntayhtymä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tulorahoitus:	965	344	-763	65	833
Vuosikate	965	344	-763	65	833
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investoinnit:	-2 811	-1 363	-1 400	-1 200	-1 200
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 811	-1 363	-1 400	-1 200	-1 200
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuudet myyntitulot	0	0	0	0	0
Tulorahoitus ja investoinnit netto	-1 846	-1 020	-2 163	-1 135	-367
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-487	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	67	0	0	0	0
Saamisten muutos	-943	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	389	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-487	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 846	-1 020	-2 163	-1 135	-367

Rahoitusosan tunnusluvut					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Investointien tulorahoitus %	34,3	25,2	-54,5	5,4	69,4

Rahoituslaskelma osoittaa tulorahoituksen riittävyyden investointimenoihin. Tulorahoituksen riittämättömyys ei kuitenkaan talousarviovuonna eikä suunnitelmavuosina vielä heikennä merkittävästi kuntayhtymän maksuvalmiutta, koska kuntayhtymällä on likvidivarojen lisäksi käytössä sijoitusvaroja. Tähän ei kuitenkaan saa tuudittautua, vaan on tehtävä töitä talouden kokonaistasapainottamisen eteen. Vuosikatteen tulisi olla = suunnitelmapoistot = korvausinvestoinnit (tasapainossa oleva talous).

TALOUSSUUNNITELMAN YHDISTELMÄ

Kuntayhtymän käyttötalouden tulot ja menot v. 2021–25

Käyttötalous 1 000€	TP 2021	TA 2022	TA 2022 + lisätalous- arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tulot:	18 706 057	18 277 720	18 877 720	18 361 300	18 330 000	18 330 000
Muutos % edelliseen tilikauteen 2020	-1,3	-2,3	0,9	-2,8	-0,2	0,0
Menot:	17 942 125	18 254 560	18 654 560	19 244 675	18 364 750	17 587 000
Muutos % edelliseen tilikauteen 2020	8,4	1,7	2,1	3,1	-4,8	-4,4
Toimintakate	763 932	23 160	223 160	-883 375	-34 750	743 000
Rahoitustuotot ja kulut	200 906	120 500	120 500	120 500	100 000	90 000
Vuosikate	964 838	143 660	343 660	-762 875	65 250	833 000
Käyttöomaisuuden poistot	1 719 226	1 928 540	1 928 540	1 891 610	1 750 000	1 580 000
Tilikauden tulos	-754 388	-1 784 880	-1 584 880	-2 654 485	-1 684 750	-747 000
Poistoeron vähennys	55 263	93 000	93 000	93 000	93 000	93 000
Varausten vähennys		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilikauden yli/-alijäämä	-699 124	-1 641 880	-1 441 880	-2 511 485	-1 541 750	-604 000